

ERINDRE
MINE
DAGER

Lowell Johnson

ERINDRE
MINE
DAGER

Historien om
Bahá'u'lláhs liv

Bahá'í
FORLAG

ERINDRE MINDE DAGER

Historien om Bahá'u'lláhs liv

av
Lowell Johnson

© 1992 Bahá'í Forlag
Revidert opplag 2018

Engelsk originaltittel:
Remember My Days
The Life of Bahá'u'lláh
© 1985 by the National Spiritual Assembly
of the Bahá'ís of South Africa

Til norsk ved Åse Skretting Austvoll
Revidert utgave ved Kari Lem

Forsidedesign: Helene Kragh Sendege

Forsidefoto: © Bahá'í International Community

Skrift: Minion Pro og Loopi (SummitType)

ISBN 978-82-90224-19-1

Bahá'í Forlag
www.bahaiforlag.no

INNHOOLD

INNHOOLD	5
FORORD	7
HANS TIDLIGSTE ÅR	9
BÁBÍ-EPOKEN, 1844–1853	13
BAGDAD	23
TO ÅR I ØDEMARKEN	29
TILBAKE TIL BAGDAD	35
KONSTANTINOPEL OG ADRIANOPEL	43
FENGSELET I ‘AKKÁ	55
HANS SENERE ÅR	65
HANS BORTGANG	73
KILDER	76

ILLUSTRASJONER

SULAYMÁNÍYYIH	31
ADRIANOPEL	47
FENGSELET I ‘AKKÁ	57
BAHJÍ	67
KART OVER BAHÁ’U’LLÁHS REISER	71

FORORD

De sidene som her følger er et forsøk på å fortelle noe om historien om Bahá'u'lláhs liv, profeten og grunnleggeren av bahá'í-troen, i hefteformat.

Denne reviderte utgaven inneholder hendelser i Bahá'u'lláhs liv som er kommet frem i lyset i nyere engelske utgivelser.

Med dyp ydmykhet og kjærlighet er dette heftet tilegnet alle dem som tørster etter en bredere kunnskap om Bahá'u'lláhs liv og en dypere forståelse av de lidelser som han og hans familie måtte utholde.

Lowell Johnson

HANS TIDLIGSTE ÅR

Bahá'u'lláh, grunnleggeren av bahá'í troen, ble født mellom daggry og soloppgang 12. november 1817 i Teheran, Iran, eller Persia som det het den gang. Hans far var en etterkommer av den persiske profeten Zoroasters ætt, så vel som en etterkommer av profeten Muhammed gjennom Abrahams kone Katurah. Bahá'u'lláh stammet også fra Abrahams første kone Sara, gjennom Isai, Davids far. Noen av Bahá'u'lláhs forfedre var store persiske konger. Gjennom sin far tilhørte Bahá'u'lláh en av de eldste og mest berømte familier i Nord-Persia.

Som barn var Bahá'u'lláh kjent som Husayn 'Alí. Senere fikk han tilnavnet Bahá'u'lláh fra Bábs* penn.

Bahá'u'lláh var et uvanlig barn. Han hadde ingen skolegang – dette var velkjent i Teheran. Fra sin tidligste barndom var han annerledes enn sine slektninger og venner. De sa: "Dette barnet har en meget stor kraft." Han var langt forut for sin alder i visdom, intelligens og kunnskap.

Bahá'u'lláhs far forsto at barnet hans var svært uvanlig. De andre barna sine ga han ikke noe særlig oppmerksomhet, men for Bahá'u'lláh viste han stor interesse og respekt.

* Báb var forløperen for Bahá'u'lláh. Der er fortalt mer om Babs liv i heftene i "Golden Crowns" serien av samme forfatter.

En dag da Bahá'u'lláh enda var et lite barn, spaserte han tilfeldigvis nær sin far og mor der de satt sammen. Han hørte faren bemerke: “Denne sønnen vår er helt unik. Der finnes ingen lik ham. Han kan ikke på noen måte sammenlignes med de andre barna våre.”

Moren sa: “Jeg synes han er litt for kortvokst.”

Faren svarte: “Hva betyr vel det? Hvis han ikke er så høy, vil hjernen være nærmere hjertet. Han er perfekt på alle måter.”

Helt fra sin tidligste barndom hadde han en særegen kraft til å tiltrekke seg folk. Det ble merket av alle. Alle var svært glad i ham, og folk likte ham så godt at de alltid flokket seg rundt ham. Bahá'u'lláh var svært gavmild og han elsket å være utendørs. Han tilbragte det meste av sin barndom i hagen eller ute på markene. Han var veldig glad når han snakket med folk.

I tretten – fjortenårs alderen var han allerede vel kjent for sin kunnskap. Akkurat som Jesus kunne han snakke om hvilket som helst emne og løse alle de problemer som ble gitt ham. Han kunne forklare vanskelige religiøse spørsmål, og de ledende prestene lyttet til ham med stor interesse.

Hans far døde da Bahá'u'lláh var tjueto år gammel. Han hadde vært en av sjahens ministre og var svært rik. Mange forventet at Bahá'u'lláh ville overta farens posisjon, fordi det var tradisjon at en sønn gikk inn i sin fars stilling.

Da regjeringen inviterte Bahá'u'lláh til dette, avslo han. Da folk spurte hvorfor, sa statsministeren: “La ham være i fred. Hans tanker er ikke som våre. Jeg kan ikke forstå ham; han har et større formål i livet. En slik posisjon er for lav for ham.”

Bahá'u'lláh giftet seg ungt som tradisjonen var på den tid, han var ikke helt fylt atten. Bruden var Ásíyyih Khánum, eneste datter av en fremstående persisk adelsmann. Hennes far var også en svært velstående mann. Da de to familiene ble forenet gjennom giftermålet, sa folk til hverandre: “Det legger rikdom til rikdom.”

Ásíyyih Khánums medgift var svært stor. Førti muldyr måtte til for å transportere eiendelene hennes til mannens hjem. En

gullsmed arbeidet hjemme hos henne i seks måneder før giftermålet for å lage smykkene til bryllupet. Til og med knappene i kjolene hennes var av gull besatt med edelstener. (Disse knappene ble senere byttet i brød da de var på den forferdelige reisen fra Teheran til Bagdad.)

Ásíyyih Khánum var høy, slank og yndefull. Hun hadde dyp blå øyne. Hun var en perle, en blomst av en kvinne. Selv da hun var ung var hennes visdom og intelligens bemerkelsesverdig. Hun var som en dronning i verdighet og ynde. Hun tenkte alltid på andre, mild, uselvisk, renhjertet og full av kjærlig godhet. Bare det å være sammen med henne gjorde et menneske lykkelig og full av kjærlighet. Hun ønsket alle velkommen, vennlig og elskverdig.

Som ungt ektepar tok ikke Bahá'u'lláh og hans kone mye del i all selskapelighet som regjeringens embedsmenn holdt, eller med de rike menneskene som betraktet dem som sine venner. Slike gleder og luksus var ganske meningsløse for dem. De foretrakk å bruke tiden til å se etter de fattige og hjelpe dem som var ulykkelige eller i vanskeligheter. Ingen ble noen gang vist bort fra døren deres; gjestfriheten var for alle som kom. De hadde alltid mange gjester.

Da Bahá'u'lláhs venner så hvor fritt han behandlet pengene og eiendelene sine, sa de at han måtte være forsiktig ellers kunne han bli like fattig som dem han hjalp. De spurte hverandre: "Hvorfor tenker han ikke på sine egne saker?" Men der fantes noen få som var kloke. De sa: "Dette mennesket er forbundet med en annen verden. Han har noe vakkert inni seg som vi ikke kan se særlig klart nå. Den dagen vil komme når hans skjønnhet vil bli åpenbart."

De fattige kvinnene i nabolaget kom til Ásíyyih Khánum og fortalte henne sine historier om vanskeligheter og motgang. Og de gikk alltid derfra trøstet og lettere til sinns på grunn av hennes kjærlige hjelpsomhet.

Bahá'u'lláh ble kjent rundt i nabolaget som "De fattiges far", og Ásíyyih Khánum som "Fortrøstningens mor". Selvfølgelig var

det ingen som så Ásíyyih Khánums ansikt utenom kvinnene og barna, for tiden var ennå ikke inne til å kaste det muslimske sløret.

Bahá'u'lláh og hans kone fikk to barn før 'Abdu'l-Bahá ble født. Begge de to første barna døde. Da 'Abdu'l-Bahá ble født 23. mai 1844, var Bahá'u'lláh tjuesju år gammel. Etter 'Abdu'l-Bahá ble en annen sønn født som også døde, og så kom Bahíyyih Khánum i 1846. Bahíyyih ble senere kjent som "Det største hellige blad".

På tross av sorger hadde familien mange gleder, og livet forløp fredfylt. Bahá'u'lláh hadde et hus i byen og også ett på landet. Han styrte en hel landsby som het Níyávarán; han tok vare på landsbyboerne på alle måter.

'Abdu'l-Bahá og Bahíyyih pleide ofte å reise til huset på landet, spesielt når været i byen var varmt. På landet kunne de leke i de vakre hagene der det var deilige frukter, blomster og blomstrende trær. Men disse fredfylte dagene skulle ikke vare særlig lenge.

BÁBÍ-EPOKEN, 1844–1853

Bahá'u'lláh ble kjent for sine høye åndelige egenskaper lenge før Báb fremsto. Da Báb erklærte sin misjon i 1844, var Bahá'u'lláh tjuesju år gammel. Han aksepterte øyeblikkelig Bábs lære som sann og begynte å undervise Bábs tro. Han ble snart kjent som en av Bábs mest kraftfulle og fryktløse disipler. Når bábíene ble tvunget til å beskytte seg mot sine fiender, hjalp Bahá'u'lláh dem ved å bære mat og penger til hjemmene og forsikringsningene deres, slik at de kunne overleve.

Det faktum at Bahá'u'lláh, en mann fra en slik fremstående familie i Persia, hadde akseptert Báb, gjorde at mange andre viktige personer ble interessert. Det resulterte i at mange renhjertede tjenestemenn og velkjente folk ble troende, så forskjellige slags mennesker som medlemmer av hans egen familie, geistlige, bønder og handelsmenn. Gjennom sine anstrengelser var han i stand til å lede og forøke bábí-samfunnet på en måte Báb ikke selv kunne, fordi Báb levde i fengsel det meste av sin tid som profet. På grunn av sin høye stilling hadde han også mulighet til å beskytte bábíene en tid. To av Bábs første disipler – Quddús, den som Báb satte høyest, og Táhirih, den første kvinnelig troende – ble hjulpet på denne måten.

Det at Bahá'u'lláh var blitt en slik aktiv følgesvenn av Báb, nådde naturligvis ørene til Bábs vaktsumme fiender. To ganger ble Bahá'u'lláh satt i fengsel, fordi han var en bábí. Første gang

var da han hjalp Táhirihs følgesvenner; dette varte bare i noen få dager. Andre gang var da han var på veg for å slutte seg til dem som forsvarte seg ved Shaykh Tabarsís fort. Denne gangen ble han uten tvil fengslet ved Guds forslyn, slik at han ble beskyttet fra å bli drept da alle de andre mistet livet i det forferdelige blodbadet. Ved denne anledningen ble han hånet og slått med stokker på fotsålene til blodet rant. Begge gangene ble han frigitt, fordi han nedstammet fra en kongelig familie.

Da Báb kunngjorde at det etter ham ville komme en Guds manifestasjon som var enda større, kalte han den lovede for "Ham som Gud skal åpenbare". Báb lovet at ni år etter at hans egen misjon var kunngjort, ville den virkelige grunnen til hans tilsynekomst i verden bli klarere.

Báb og Bahá'u'lláh møtte aldri hverandre, men de skrev private brev til hverandre. Det siste brevet Bahá'u'lláh mottok fra Báb, var en pakke levert av Bábs sekretær som inneholdt Bábs penn, ringen hans og noen av hans skrifter. Dette var et symbol på at Báb hadde overlatt sin Sak til Bahá'u'lláh, slik at han kunne føre den videre.

I den persiske Bayánen skrev Báb også: "Vel er det med ham som fester sitt blikk på Bahá'u'lláhs Orden og gir takk til sin Herre. For han vil helt sikkert bli åpenbart. Dette har Gud i sannhet ugjenkallelig forordnet i Bayánen."

I løpet av de vanskelige årene før og etter Bábs martyrdød var Bahá'u'lláh åpenlyst en tilhenger av Báb og hjalp mange bábier med å flykte og beskytte seg når de ble angrepet. På grunn av alt dette, pådro han seg det fanatiske presteskapets hat. Fra da av leide de spioner til å vokte hvert skritt han tok.

Báb led martyrdøden 9. juli 1850. To år senere, i august 1852, skjedde det noe som fikk forferdelige følger for bábíene.

En av Bábs følgesvenner, en ung mann som het Sádiq, var blitt så berørt av å se sin elskede Mester lide martyrdøden, at han var blitt halvgal. Da sjahen var ute og red på hesten sin, skjøt den gale, unge mannen på sjahen og forsøkte å drepe ham. Det faktum at

geværet ikke var skikkelig ladd, beviste at den unge mannen ikke var helt ved forstanden. Men sjahen ble lettere såret og beordret at alle bábíer skulle bli straffet. Sádiq ble drept på stedet, og åtti andre ble drept i Teheran. Mange andre ble pågrepet og fengslet.

På samme tid som Sádiq prøvde å drepe sjahen, var Bahá'u'lláh i huset sitt på landet i landsbyen Níyávarán. Konen hans, Ásíyyih Khánum var i huset i byen sammen med barna. Plutselig kom en tjener springende til Ásíyyih Khánum.

“Mesteren, Mesteren!” ropte han. “Han er arrestert – jeg har sett ham. Han har gått mange kilometer! Åh, de har slått ham! De sier han er blitt torturert og bastonert!* Føttene hans blør! Han er barfot! Turbanen hans er borte! Klærne hans er revet i stykker! Han har lenker rundt halsen!”

Helt siden Bahá'u'lláh hadde reist seg for Bábs Sak, hadde Khánum forventet at dette øyeblikket ville komme. Men nå da det hadde skjedd, ble hun hvitere og hvitere i ansiktet. Barna, ‘Abdu’l-Bahá, Bahíyyih og den yngste, Mírzá Mehdí som bare var to år gammel, ble svært redde og gråt bittert.

Selv om Bahá'u'lláhs familie hadde mange slektninger og venner som bodde hos dem på denne tiden, ble alle redde og flyktet. Til og med tjenerne forlot dem, alle unntatt en mann, Isfandíyár, og en vidunderlig negerkvinne. Det store huset deres i byen og alle de mindre husene var snart ribbet for alt. Folk brøt seg inn og stjal eiendelene deres, møblene og alle deres verdifulle gjenstander.

Den eneste slektningen som hjalp dem i denne tiden, var Bahá'u'lláhs bror, Mírzá Músá (også kjent som Áqáy-i-Kalím). Mírzá Músá gikk også i dekning for ikke å bli drept, men først hjalp han Khánum og barna med å finne et gjemmeded, slik at de ikke skulle bli drept. Khánum klarte bare å redde noen få ting av medgiften sin. Disse tingene ble etter hvert solgt og pengene gitt som bestikkelse til Bahá'u'lláhs fangevoktere, slik at de ville gi ham mat mens han var i fengsel.

* Bastonade: Pryl med stokker under føttene.

Mírzá Yahyá, Bahá'u'lláhs halvbror, flyktet opp i fjellene i Mázindarán, hvor han holdt seg skjult.

Fengselet Bahá'u'lláh ble kastet i, var et skrekkelig sted. Det ble kalt Síyáh-Chál som betyr "det sorte hull". Det lå i Teheran, hovedstaden. Det ble en gang i tiden brukt til å lagre vann for folks bad. For å komme dit måtte Bahá'u'lláh gå ned tre trappeavsatser med lenker rundt halsen og på hender og føtter.

Fengselet var mørkt, og omtrent ett hundre og femti mordere, røvere og tyver var satt inn der. Der var ingen annen vei ut enn den veien han kom inn, og der var ingen vinduer. Lukten der var for grusom til å beskrive. De fleste mennene hadde hverken klær å ha på seg eller noen matte å ligge på.

Det ble ikke gitt noen grunn for å kaste Bahá'u'lláh ned i dette sorte hullet, nedtyngnet av tunge lenker. Fem andre bábíer var lenket til ham dag og natt. Når en av bábíene beveget seg, skar lenkene seg dypere ned i huden, ikke bare på den ved siden av ham, men også på Bahá'u'lláh og de andre som var lenket sammen.

Det var umulig å få søvn eller hvile av noe slag. Hele tre dager og netter fantes det hverken mat eller vann. Til slutt fikk Khánum overtalt vaktene til å gi Bahá'u'lláh mat og drikke, men hun visste ikke om han ville akseptere det når medfangene hans sultet. Sjahens mor ordnet det slik at Bahá'u'lláhs mat ble forgiftet – så sterkt hatet hun ham.

Selv om giften ikke tok livet av Bahá'u'lláh, ga det ham svak helse i mange år av livet.

Huset der Khánum og barna lå i skjul, var veldig nær fengselet, men hun kunne ikke engang besøke vaktene uten sent om kvelden eller tidlig om morgenen når ingen andre var ute i gatene. Hvis Khánum var blitt oppdaget av noe menneske på disse turene til fengselet, ville hun blitt tatt livet av øyeblikkelig. Lille 'Abdu'l-Bahá, bare sju år gammel* på denne tiden, pleide å være med sin

* 'Abdu'l-Bahá var født 23. mai 1844. Han var således mellom åtte og ni år da dette hendte. (Oversetterens kommentar.)

mor når hun besøkte fengselet. Hjemme satt Bahíyyih i en krok i det mørke huset og skalv og holdt på to år gamle Mírzá Mehdí. Av og til kom Mírzá Músá, Bahá'u'lláhs trofaste bror, til dem og fortalte siste nytt.

Slik levde de i fire måneder.

Imidlertid holdt ånden seg sterk hos bábíene i fengselet, og den ble bare sterkere. Å bli torturert til døde ble deres høyeste ønske, målet for deres hjertes lengsel.

De sang bønner natt og dag. Hver morgen ble en eller flere av disse modige vennene bragt ut og torturert og drept. De ble gitt til forskjellige klasser av folket. Slakterne brukte knivene sine på dem, bakerne puttet føttene eller hodene deres inn i ovnene sine, skomakerne og smedene lot dem være offer for deres verktøy.

De som torturerte bábíene kunne ikke forstå deres mot og styrke. Når de så bábíene synge bønner, prise Gud og be om tilgivelse for sine mordere, ble de enda mer blodtørstige. Folkepakk flokket seg om dem, ropte forbannelser og skjellsord til dem og slo på trommer for å gi seg selv mot til å gjennomføre disse grusomme handlingene.

'Abdu'l-Bahá, Bahíyyih, Mírzá Mehdí og deres lidende mor hørte alt dette bråket hver dag. Hjertene deres ropte ut og frykten ble større for hver dag – for de visste aldri om det var deres egen velsignede far som ble drept i samme øyeblikk. De fikk aldri vite noe før sent om kvelden når Khánum igjen gikk til fangevokterne for å levere mat og vann og for å høre nytt.

Mens Bahá'u'lláh var fange i Síyáh-Chál, tenkte han på tilstanden i bábí-samfunnet, hvor åndelig lavt det hadde sunket siden deres elskede leder, Báb, led martyrdøden.

Han fikk veldig lite søvn i løpet av tiden i fengselet på grunn av den forferdelige vekten av lenkene og den grusomme lukten som hang i luften. Men en gang da han slumret, hadde han en rar opplevelse. Dette er måten han selv beskriver det på:

“Jeg følte det som om noe strømmet fra kronen av mitt hode og ned over mitt bryst”. Han sa det var som et fossefall fra et

høyt fjell. Hvert lem i kroppen var som satt i brann.

En av disse nettene hadde Bahá'u'lláh en drøm. Han hørte liksom stemmer som kom fra alle kanter. Og dette var ordene han hørte:

“Sannelig, vi vil bistå deg til å seire ved deg selv og ved din penn. Sørg ikke over det som er tilstøtt deg og frykt ikke, for du er i sikkerhet. Om kort tid vil Herren åpenbare jordens skatter, idet han utsender mennesker som gir deg seier ved deg selv og ved ditt navn. ...”

En annen gang hørte han en vakker, yndig stemme rope over hodet hans. Han snudde ansiktet og så i et syn Den himmelske Jomfru. Den unge kvinnen var så lykkelig at selve sjelen hennes syntes for Bahá'u'lláh å være som Guds åsyn. Hun ropte mellom himmel og jord til menneskenes hjerter og sinn. Hun ga dem et budskap som gjorde alle lykkelige – både i det ytre og i deres sjels dyp.

Den unge kvinnen pekte med en finger mot Bahá'u'lláhs hode og forkynte for alle som er i himmel og alle som er på jord:

“Ved Gud! Dette er alle verdener høyst elskede, og dere fatter det likevel ikke. Dette er Guds Skjønnhet blant dere og hans suverene kraft inneni dere, kunne dere bare skjønne det. Dette er Guds mysterium og hans skatt, Guds sak og hans herlighet. ..., hvis dere er av dem som ser.”

På denne måten fikk Bahá'u'lláh vite at han var Guds utvalgte som skulle fortsette det arbeidet Báb allerede hadde påbegynt. Det var slik Bahá'u'lláh ble utpekt til Guds manifestasjon for denne tid. Den nøyaktige datoen er ikke kjent, men det skjedde en gang i løpet av de siste månedene av 1852.

Selv om Bahá'u'lláh ikke fikk hvile eller søvn i fengselet Síyáh-Chál, betydde ikke dette at han var ulykkelig. Han og hans følgesvenner var tvert imot meget lykkelige. Når ordren kom at én av dem skulle dø, danset denne av glede, kysset Bahá'u'lláhs hender, kastet armene rundt resten av sine medtroende og løp opp trap-pene til sitt martyrium.

Bahá'u'lláh ga til og med sine sko til en av vennene, slik at han ikke skulle måtte gå barfot til sin død.

En av Bahá'u'lláhs onkler, som var en venn av den russiske konsulen i Teheran, fikk en dag høre at den statlige bøddelen var i ferd med å ta livet av Bahá'u'lláh. Bahá'u'lláhs onkel gikk til den russiske konsulen og fortalte hva som snart skulle skje. Konsulen var allerede overbevist om Bahá'u'lláhs uskyld, så han gikk til retten der dødsdommene var i gang med å bli vedtatt. Fullstendig uten frykt reiste den russiske konsulen seg i retten og uttalte disse vakre ordene:

“Hør på meg, sa han, “jeg har noe viktig å si dere.”

Presidenten og embedsmennene ble så overrasket over å høre denne stemmen at de ikke klarte å svare.

“Har dere ikke gjort nok ondskap?” spurte han. “Har dere ikke allerede myrdet nok av disse uskyldige menneskene? Dere vet svært godt at disse menneskene er uskyldige for enhver kriminell handling. Har der ikke vært nok blodsutgytelse til å tilfredsstille dere? Hvordan er det mulig for dere å late som om denne høyverdige fangen planla det tåpelige forsøket på å drepe sjahen? Dere vet at det dumme geværet som den stakkars ungdommen brukte, ikke kunne ha drept en fugl engang. Der må bli en slutt på alt dette. Jeg har besluttet å tilby denne uskyldige adelsmannen Russlands beskyttelse. Ta dere derfor i akt! Om fra dette øyeblikk så mye som ett hår på hans hode skulle bli skadet, skal der som straff flyte elver av blod gjennom byen deres. Dere gjør klokt i å lytte til min advarsel. Landet mitt står bak meg i denne saken.”

Den kvelden kom Bahá'u'lláhs onkel på besøk til Khánum og barna og fortalte dem hva den russiske konsulen hadde gjort. Som de alle gråt av glede! Snart ville deres kjære far og ektemann komme ut av det grusomme fengselet og være hos dem igjen!

Kort tid etter, i desember, forandret Teherans guvernør den forventede dødsdommen og beordret Bahá'u'lláh å forlate landet på livstid. Guvernøren var redd for å trosse advarselen fra den

russiske konsulen. Bahá'u'lláh og familien måtte dra til Irak. Nå måtte de starte et nytt liv i Mesopotamias land, i byen Bagdad.

Bahá'u'lláh var svært syk da han kom ut av fengselet. Sannheten er at ingen trodde han skulle overleve. Tidlig i januar 1853 kom han til det lille huset, som bare hadde to rom. Kun ti dager hadde de fått til å forberede reisen. Men familien var så lykkelig over å ha ham hos seg igjen!

Bahá'u'lláh (da kjent som Jamál-i-Mubáarak, "Den velsignede skjønnhet") snakket svært lite om de grusomme lidelsene i fengselet. Familien så hva som hadde hendt med ham og trengte ikke å bli det fortalt – sårene der lenkene hadde skåret seg inn i den fine huden hans, spesielt rundt halsen. Sårene som ikke var blitt pleiet på de stakkars føttene hans, gjorde det også smertefullt for ham å gå.

I stedet for å snakke om sine lidelser, fortalte Bahá'u'lláh om den tro vennene hadde, som møtte sin martyrdød med slikt mot og en slik glede. Den herlighet som ble dem til del var slik en seier at skam, smerte og sorg mistet fullstendig betydning.

Familien så også at noe annet hadde skjedd med Bahá'u'lláh mens han var i fengselet. De så en ny ånd som liksom omga ham som en skinnende kledning. De visste ikke på denne tid hva det betød, selv om det er sagt at 'Abdu'l-Bahá forsto betydningen med en gang. Bahá'u'lláh fortalte dem aldri om drømmen eller om noe av det andre som hadde hendt.

Ásíyyih Khánum gjorde sitt ytterste for å pleie sin elskede mann, slik at han skulle kunne ta ut på reisen sin etter ti dager. Det var en svært vanskelig tid. Hvordan skulle hun forberede?

Den stakkars, gode kvinnen solgte nesten alt hun hadde igjen av medgiften sin; smykker, klær og andre eiendeler. For disse fikk hun omkring £125 (R250). Med disse pengene forsøkte hun å forberede den usikre reisen. Hun hadde ingen erfaring i slikt. Der var ingen som kunne hjelpe henne. Barna var små, mannen var syk og ingen av vennene var modige nok til å komme for å hjelpe, eller endog å ta farvel. De to tjenerne gjorde alt de kunne.

Bare en gammel kvinne kom for å besøke dem. Det var Ásíyyih Khánums bestemor. Og siden Mírzá Mehdí (senere kjent som “Den reneste Gren”) var bare to år gammel og for liten til en så lang reise, ga Khánum gutten til bestemoren, slik at hun kunne passe på ham. Det var en trist avskjed.

Til sist var de klare til å reise – Bahá’u’lláh, Khánum, Bahíyyih og ‘Abdu’l-Bahá. Det var midtvinters og været var blitt bitende kaldt. Der lå snø på marken.

BAGDAD

Den 12. januar 1853 begynte Bahá'u'lláh, deler av familien hans og flere venner den tre måneder lange reisen til Bagdad. En vakt og en russisk embedsmann dro sammen med dem.

De led fryktelig underveis over de snødekte fjellene – spesielt kvinnene, som ikke var vant til slike besværlige forhold. De var ikke ordentlig forberedt for reisen.

På veien til Bagdad slo de noen ganger leir ute i naturen, andre ganger i et karavanserai, som liknet et heller dårlig hotell. Stakkars Khánum! Som hun led på reisen, der hun red på et humpende muldyr. Og det var ikke lenge igjen til hun skulle ha sitt neste barn.

Men klaget hun? Ikke et ord! Hun tenkte alltid på å vise oppmerksomhet til andre, og hun ga sin medlidenhet til alle som hadde vanskeligheter under reisen. Når de kom til en by, tok hun klærne til det offentlige badet og vasket dem der. Så bar hun de kalde, våte klærne i armene sine og prøvde å tørke dem så godt hun kunne. De vakre hendene hennes, som ikke var vant til slikt arbeid, ble såre og røde.

Når de overnattet i et karavanserai, var der bare ett rom til hver familie, og de kunne bare bli der én natt. Lys var ikke tillatt om kvelden, og der var ingen senger. Når de klarte å få tak i litt

mat, var det noen ganger litt te eller kanskje noen få egg, litt ost og noe hardt brød.

Bahá'u'lláh var så syk på reisen at han ikke kunne spise slik grov mat. Khánum var veldig lei seg for dette, og hun prøvde å tenke ut måter å få tak i annen mat på. Men for det meste spiste han ingenting og ble svakere og svakere.

En dag fikk Khánum tak i litt mel, og den kvelden laget hun en søt kake til Bahá'u'lláh. Men hun hadde gjort en feil! I mørket hadde hun brukt salt i stedet for sukker, og kaken var uspiselig.

Hvis en tenker på hvordan Bahá'u'lláh ble tvunget til å forlate sitt fedreland og flytte til et annet land, minner det om hva som skjedde med noen av de andre Guds profeter – hvordan Muhammed ble tvunget til å forlate Mekka og flytte til Medina, hvordan Maria og Josef måtte flykte fra Betlehem og inn i Egypt med Jesus, hvordan Moses førte sin bror og sine følgesvenner ut av Egyptens land, og aller mest hvordan Abraham ble tvunget ut av Ur til “Det lovede landet”.

På mange måter har historien om Abraham og historien om Bahá'u'lláh mange likhetspunkter. Og på samme måte som Abrahams liv var til gagn for mange forskjellige folkeslag, trosretninger og nasjoner etter ham, så vil Bahá'u'lláhs lidelser bringe store vel-signelser til hele menneskeheten i tiden som kommer.

Bahá'u'lláh og hans følge nådde endelig Bagdad den 8. april 1853. Da de kom dit, ble de først plassert i et lite hus med bare to rom – ett for Bahá'u'lláh og ett for Khánum og barna. Bahá'u'lláh var lenge syk, men gradvis ble han bedre. Khánums helse var også dårlig. Hun var blitt enda svakere på grunn av den harde reisen, men hun fortsatte å arbeide over evne for at arbeidet skulle bli gjort. Noen ganger hjalp Bahá'u'lláh henne med matlagingen, for han ble så lei seg når han så henne gjøre alt dette arbeidet som var for mye for en sart, fornem, yndefull kvinne.

Mírzá Músá, Bahá'u'lláhs trofaste bror, var blitt med på familiens reise til Bagdad. Han var svært hjelpsom med alle ting. I en periode sto han for det meste av matlagingen, noe han hadde talent

for; og han hjalp dem også med vaskingen. Mens Mírzá Músá var i Bagdad, traff han og giftet seg med en kvinne, hvis far hadde blitt undervist i troen av Táhirihi. De var alltid hengivne overfor Bahá'u'lláh. (Men deres datter ble senere gift med Muhammad 'Alí, 'Abdu'l-Bahás troløse halvbror.)

Så snart Bahá'u'lláhs helse ble bedre, begynte han å under- vise og oppmuntre de troende til å forbedre sin karakter og følge Bábs lover. Snart var der fred og glede blant bábíene i Bagdad. Men denne freden og lykken varte ikke lenge, for snart kom Bahá'u'lláhs halvbror, Mírzá Yahyá, til byen og skapte problemer.

Mírzá Yahyá hadde på et tidspunkt blitt utpekt av Báb til å være leder i navnet inntil den neste Guds manifestasjon skulle komme til syne. Báb hadde gjort dette for å beskytte Bahá'u'lláh fra å bli kjent for folket for tidlig. Hvis det var blitt kjent at Bahá'u'lláh var "den lovede", ville han ha blitt drept øyeblikkelig.

Før Bábs død sendte han sine siste skrifter til sin sekretær for at han skulle gi dem til Mírzá Husayn-'Alí. I disse papirene refererte Báb igjen og igjen til Mírzá Husayn-'Alí som "ham som Gud skal åpenbare" og ga ham navnet Bahá'u'lláh*. Báb sendte også sine papirer, penneskrinet og seglet sitt til sin sekretær og ba ham overlevere alle disse tingene til Bahá'u'lláh etter sin martyrdød. Sekretæren adlød alle instruksene fra Báb, og disse viktige papirene ble tatt vare på hos Bahá'u'lláh i Bagdad.

Etter Bábs bortgang gjorde Mírzá Yahyá krav på å være bábíenes leder, som jo var sant. Men da sjahen ga ordre om at alle bábíer skulle enten bli skutt eller fengslet, flyktet den feige Mírzá Yahyá opp i fjellene. I stedet for å hjelpe bábíene til å bevare enheten og beskytte dem, fant han et sikkert gjemmeded, kledde seg som en araber og vandret fra by til by.

Bábíene generelt brydde seg ikke noe særlig om kravene fra denne svake karakteren Mírzá Yahyá. De sanne disiplene så på ham som en uvitende, ærgjerrig ungdom. Men påstandene hans

* Bahá'u'lláh betyr "Guds herlighet".

hadde den ønskede virkningen på resten av folket. De beskyttet Bahá'u'lláh fra å bli oppdaget som “den lovede” før den rette tid var inne.

Da Mírzá Yahyá ankom Bagdad, møtte han en sjalu, maktsyk, ondskapsfull fyr som het Siyyid Muhammad. Både Mírzá Yahyá og Siyyid Muhammad så hva Bahá'u'lláh hadde gjort for at bábí-samfunnet kunne utmerke seg slik. De la også merke til hvor mye kjærlighet og hengivenhet som ble Bahá'u'lláh til del, ikke bare fra bábíene, men også fra myndighetene i byen. Det resulterte i at sjalusien i dem vokste, og seg imellom startet de en hemmelig kampanje med rykter og løgner rettet mot Bahá'u'lláh.

Snart reiste det seg uenighet blant medlemmene i bábí-samfunnet, og det begynte å bli splittet i mange grupper, på samme måte som uenighet hadde oppstått blant Jesu disipler og Muhammeds etterkommere. Denne uenigheten var smertefull for Bahá'u'lláh, hvis hele formål med livet var å bringe enhet til verdens folk.

I løpet av denne tiden var Bahá'u'lláhs sorg så stor at den fikk de trofastes hjerter til å beve. Når Bahá'u'lláh så de forferdelige tingene Mírzá Yahyá og hans kompanjong gjorde mot bábíene, ble han så sint at han ikke kunne tie stille.

En kveld forlot han plutselig huset med nattluen på hodet, og mens han gikk gjennom gatene, ropte han ut sitt sinne.

“Disse skapningene”, ble det hørt ham si, “er de samme vesenene som har tilbedt avguder i tre tusen år og bøyd seg i kne for gullkalven. Fremdeles er de ikke i stand til noe bedre. Hva slags forhold kan der bli mellom slike folk og ham som er Guds Åsyn? Hvilke bånd kan binde dem til den Ene som er den ytterste legemliggjørelse av alt som er elskverdig?”

Til slutt ropte han denne bønnen av Báb ut i natten: “Byd dem å si: “Finnes det noen som fjerner vanskeligheter uten Gud? Si: Lovet være Gud! Han er Gud! Alle er hans tjenere, og alle holder fast ved hans bud!” Si til dem at de skal gjenta den fem hundre ganger, nei, ett tusen ganger, dag og natt, i søvne eller i våken tilstand.”

Flere ganger i denne tiden kunne en høre Bahá'u'lláh bemerke: “Vi har for en tid dvelt blant disse menneskene, men vi har vært ute av stand til å se det minste tilsvarende fra deres side.”

Bahá'u'lláh bestemte seg for å forlate Bagdad. Han ba familien sin om å behandle Mírzá Yahyá vennlig og inviterte Mírzá Yahyá til å bo med dem i sitt eget hjem. Mírzá Yahyá tok imot invitasjonen, og Bahá'u'lláh ba Khánum, Mírzá Músá og barna å ta vare på Mírzá Yahyás familie og gjøre alt for at de skulle ha det godt. Så, uten noe forvarsel, dro han. Ingen visste hvor han dro eller hvor lenge han ville bli borte.

TO ÅR I ØDEMARKEN

Bahá'u'lláh forlot Bagdad med bare én følgesvenn og ett klesskift. Han skiftet navn til Darvish Muhammad og dro til fjellene i Kurdistan for å leve der. Planen hans var aldri mer å komme tilbake. Mennesket Bahá'u'lláh orket ikke situasjonen med Sakens fiender. Han ønsket ingenting annet enn fred i bábí-samfunnet. Som han sa i Kitab-i-Íqán (Visshetens bok), var hans eneste tanke å fjerne seg slik at han ikke skulle være årsak til slåssing blant de troende eller grunn til sorg i noen sjel.

Da Bahá'u'lláh forlot Bagdad var Mírzá Yahyá overlykkelig. Han følte at nå hadde han sjansen til å bevise at han var bábíenes sanne leder. Men ettersom tiden gikk ble den åndelige tilstanden blant bábíene verre i stedet for bedre. Så lavt sank den, at ikke mindre enn tjuufem bábíer erklærte seg som den hellige, lovet av Báb. Mírzá Yahyá var maktesløs til å gjøre noe med det. Bábíene bare lo av ham og gikk sine egne veier.

Da han så at han ikke kunne forbedre det åndelige livet i samfunnet, ville han og Siyyid Muhammad prøve å forgifte alles tankegang mot Bahá'u'lláhs person. Siden de selv var ute av stand til å lede bábíene, skulle de forsikre seg om at ingen andre kunne det heller. Samfunnet ble mer og mer splittet til det til slutt nådde en håpløs tilstand. Troens lys var nesten totalt forsvunnet.

På denne tiden var Mírzá Yahyá gjest i Bahá'u'lláhs hus. Han

skapte mange problemer for familien, han klaget til og med over maten. Han satte ikke pris på det faktum at alle de beste og mest delikate retter alltid ble gitt til ham.

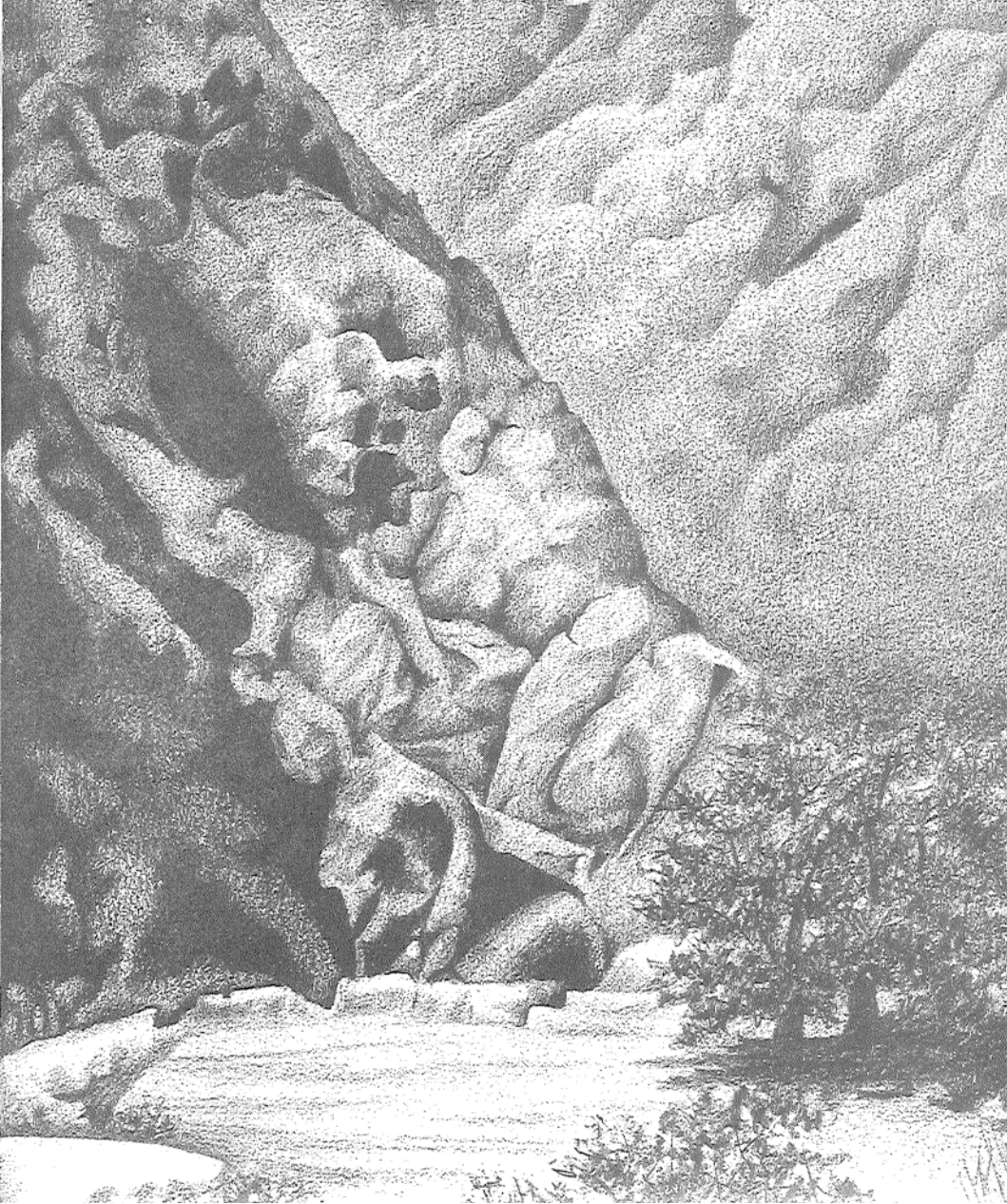
Nå var han blitt svært redd for at han en dag skulle bli arrestert. Han gjemte seg i huset hele tiden, holdt døren låst og raste mot dem som åpnet den.

For barna var dette et ensomt liv. De ville ha likt å bli venner med andre barn, spesielt lille Bahíyyih. Men Mírzá Yahyá tillot ikke noen små venner å komme til huset, heller ikke lot han Baíyyih få gå ut. I nabohuset bodde der to små jenter omtrent på Bahíyyih's alder. Hun pleide å titte på dem gjennom døren, men Mírzá Yahyá skjente alltid på henne for at hun åpnet døren, og han skyndte seg og låste den igjen.

Han var konstant redd for å bli arrestert, og han brydde seg ikke om noe annet enn sin egen sikkerhet. Han tillot dem ikke engang å gå til det offentlige badet, og ingen kunne komme til dem for å hjelpe med arbeidet. Hver dag, i timevis, måtte Bahíyyih stå ved brønnen i huset og dra opp vann. Tauet var hardt og grovt og bøtten svært tung for en liten pike. Mírzá Yahyá hjalp aldri.

Bahá'u'lláhs deilige lille sønn som ble født etter at de kom til Bagdad, ble på denne tiden alvorlig syk. Mírzá Yahyá nektet dem å tilkalle lege, heller ikke ga han lov til at en nabo kunne komme og hjelpe. Bahá'u'lláhs kone var nedbrutt av sorg da den lille døde. Mírzá Yahyá ville ikke engang la noen stelle babyen før begravelsen. Det vakre legemet til hennes skjønne baby ble gitt til en mann som bar det bort, og ingen visste noen gang hvor barnet ble begravd. I mange år kunne de klart minnes sorgen fra denne tiden.

Kort tid etter dette flyttet Khánum og familien til et større hus. Heldigvis var Mírzá Yahyá for redd for å bli sett hvis han flyttet sammen med dem, så han ble i det lille huset bak deres. De fortsatte å sende mat til ham og sørget også for hans familie, som nå var blitt større. Mírzá Yahyá hadde tatt seg en ny kone, en pike fra en nabolandsby. Fra da av følte Khánum og familien seg mye friere og levde et lykkeligere liv.

Bahá'u'lláh levde en vandrers liv i to år, fullstendig alene i fjellene i Kurdistan, langt borte fra noe sted der det bodde mennesker. Mange kvelder hadde han ikke mat, og mange dager fikk hans kropp ingen hvile. Fuglene i luften og dyrene på marken var hans selskap.

En prest ble i en drøm sendt av profeten Muhammed for å finne ham. Bahá'u'lláh ble til slutt overtalt til å komme og bo i Sulaymáníyyih by. Snart var alle innbyggerne i Kurdistan tiltrukket av hans kjærlighet, og deres hjerter ble vunnet over av hans majestet og kraft, av hans visdom og kunnskap.

Den største bekymringen de hadde i denne tiden var: “Hvor var Bahá’u’lláh?” Mírzá Músá og Khánúm gjorde alt for å finne ut det de kunne. ‘Abdu’l-Bahá var forferdelig opprørt over at faren var så lenge borte. Ved en anledning bønnfalt han en hel natt og ba om at faren deres måtte komme tilbake til dem.

Mens Bahá’u’lláh var i fjellene, levde han for det meste i huler. En tid bodde han i en steinhytte som ble brukt som beskyttelse for været av gårdsarbeidere under innhøstingen. Fuglene i luften var hans følge og dyrene var hans eneste venner. Mang en kveld hadde han ingen mat, og mang en dag fikk han ingen hvile.

Men på tross av disse prøvelsene og vanskelighetene var Bahá’u’lláh lykkeligere enn noen gang i sitt liv. I fjellenes stillhet kjente han ikke til noe annet levende vesen. Han visste intet om menneskelige gleder og sorger, helbred eller sykdom. Han ofret ikke resten av verden en tanke. Han var alene for første gang i sitt liv, og han levde helt med sin egen ånd.

Nesten to år gikk på denne måten. Og Bahá’u’lláh ville ha vært tilfreds med å leve slik resten av livet. Men Gud hadde bestemt det annerledes, og til slutt overga Bahá’u’lláh sin vilje til Guds og dro tilbake til Bagdad.

Dette er hvordan det skjedde: En viss shaykh som eide området der Bahá’u’lláh levde, hadde en uvanlig drøm. I drømmen viste profeten Muhammed seg og ba ham gå opp i fjellene og finne en mann som levde der. Shaykhen adlød Muhammeds befaling og fant Bahá’u’lláh slik Muhammed hadde sagt. Etter å ha møtt Bahá’u’lláh, fortalte shaykhen om ham til lederen for en “misjon” (takyih’), og Bahá’u’lláh ble straks invitert til å komme til “misjonen” og ta inn der. Bahá’u’lláh nektet, men etter mange invitasjoner gikk han til slutt med på å bo der. Ingen ved “misjonen” ante at Bahá’u’lláh var spesielt lærd og vis. Men en dag var det en student som kom til å se Bahá’u’lláhs håndskrift. Av formen og stilen kunne han se at

* Et åndelig senter for sufier. Senteret der Bahá’u’lláh bodde, Takyih Khalid, etter dets leder Mawlana Khalid. (Oversetterens kommentar.)

Bahá'u'lláh måtte være en person med stor åndelig kraft. Fra den tid av ble Bahá'u'lláh oppsøkt av prester og studenter for at han skulle snakke til dem daglig og forklare de vanskeligste stedene i noen av muslimenes hellige skrifter.

På kort tid var Kurdistan oversvømt av hans kjærlighet, og overalt ble han elsket til gjengjeld. Snart ble han så berømt at nyheten om denne vidunderlige læreren nådde ørene til folket i Bagdad.

En dag, etter at 'Abdu'l-Bahá hadde bedt hele natten, overhørte han og onkelen Mírzá Músá to mennesker snakke sammen om en vidunderlig person som levde i de ville fjellene i Sulaymáníyyih. De beskrev ham som "den navnløse" som hadde fylt hele landområdet med sin kjærlighet. 'Abdu'l-Bahá visste øyeblikkelig at dette måtte være ham de elsket så høyt. Mírzá Músá og 'Abdu'l-Bahá gikk for å besøke en trofast venn, Shaykh Sultán, og ba ham lete etter Bahá'u'lláh og inntrengende be ham komme tilbake. 'Abdu'l-Bahá skrev et brev. Familien skrev brever. Til og med Mírzá Yahyá skrev et brev og bønnfalt Bahá'u'lláh om å komme tilbake.

Allerede før Bahá'u'lláh hadde mottatt brevene, hadde han innsett at han måtte returnere til Bagdad for å redde troen fra å bli ødelagt. På vei tilbake sa han til sin følgesvenn at hadde det ikke vært for Báb og det faktum at "... alt det hellige blod som hadde strømmet på Guds sti ville vært utgytt forgieves, ville jeg på ingen måte ha samtykket i å dra tilbake ...". Men han rettet sine skritt mot Bagdad.

Turen tilbake til Bagdad tok Bahá'u'lláh flere uker. Han visste at disse dagene ville være de siste timene med fred han noen gang ville kjenne. Aldri mer ville han kunne være alene og samtale med sin ånd. Resten av hans liv var forutbestemt til å være den ene krisen etter den andre, til han til slutt skulle gi sitt liv for et folk som enda ikke var rede til å ta imot ham.

TILBAKE TIL BAGDAD

*B*ahá'u'lláh ankom Bagdad 19. mars 1856, nøyaktig to år etter at han dro til Kurdistan.

Så snart Khánum visste at Bahá'u'lláh var på vei tilbake, laget hun en kappe til ham av noen stykker rødt stoff som hun hadde tatt omhyggelig vare på. Den var nå ferdig for ham til å bruke. Og det var godt at hun hadde laget den, for da han kom var han kledd i en vandrers klær.

Her er Den største hellige Grens, Bahíyyih's ord slik hun beskriver farens hjemkomst:

“Det er ikke mulig å beskrive vår glede der vi klynget oss til ham. Jeg kan ennå se min kjære mor, rolig og mild, og min bror med sin hånd fast rundt farens, som om han aldri mer ville slippe ham av syne ... Jeg kan aldri glemme denne scenen, så rørende og så lykkelig.”

“Han fortalte oss mange historier fra de to årene. Vi ble aldri lei av å høre på. Maten var det enkelt å beskrive – grovt brød og litt ost var den vanlige dietten; noen ganger, men veldig sjeldent, en kopp melk som han puttet noe ris i og bitte litt sukker. Når dette ble kokt sammen, ble det som et lite festmåltid med en slags risgrøt.”

Bahá'u'lláhs første oppgave var å bringe bábiene sammen igjen til ett samfunn, slik at de atter kunne arbeide sammen i fred. Dette gjorde han på kort tid ved sin kjærlighet og sin guddommelige

tiltrekningskraft. Alle bábíene hadde skjønt at Mírzá Yahyá og Siyyid Muhammad ikke var i stand til å hjelpe dem eller forbedre deres åndelige liv, så de vendte seg mot Bahá'u'lláh som deres leder. Hans neste mål var å forbedre bábíenes karakter, som hadde sunket så lavt at noen av dem til og med var blitt røvere og mordere.

Grunnsetningene i Bábs lære var blitt glemt mens Bahá'u'lláh var borte. Bahá'u'lláh gjentok dem derfor og fornyet interessen for dem. Først forbød han bábíene å ta del i enhver form for politisk aktivitet eller i hemmelige organisasjoner. Så bød han dem om ikke å sloss, de måtte strengt adlyde sin regjering, og de skulle være gode, ærlige og sannferdige. De måtte ikke krangle eller baksnakke. De skulle svare ondt med godt. De måtte lære kunst og vitenskap. De måtte ofre seg, de måtte være tålmodige og sterke og akseptere Guds vilje.

Det var på denne tiden at Bahá'u'lláh åpenbarte den lille boken *De Skjulte Ord*. 'Abdu'l-Bahá forteller at Bahá'u'lláh ofte gikk en tur langs Tigris' bredder og at han så svært glad ut når han kom tilbake. Deretter gikk han inn i rommet sitt og skrev disse poetiske visdomsordene, som siden har bragt hjelp og helse til millioner av såre og urolige hjerter.

Snart vokste Bahá'u'lláhs berømmelse i Bagdad. Besøkende kom fra fjern og nær for å se ham og høre ham. Vennene han hadde fått i Kurdistan kom til Bagdad for å lete etter 'Darvish Muhammad' og ble overrasket over å finne ham boende i et hus med så mange følgesvenner samlet om seg.

I disse syv årene i Bagdad var Bahá'u'lláh sentrum for stor oppmerksomhet. Prester, religiøse ledere, diktere, mystikere, notabiliteter, regjeringsembetsmenn, berømte persere som bodde i Irak og Persia, prinser av kongelig blod, bábíer som kom til fots helt fra Persia for å møte ham, den britiske konsulen som tilbød Bahá'u'lláh britisk statsborgerskap og et hjem i India, og til og med Bagdads guvernør i egen person, alle kom de for å besøke ham. Alle var de tiltrukket av Bahá'u'lláhs berømmelse, hans skrifter og hans visdom. Det var i løpet av denne tiden at

Bahá'u'lláh åpenbarte *De Syv Daler* og *De Fire Daler* for to høytstående persiske menn.*

Blant de bábíene som fikk privilegiet å besøke ham, var fire av Bábs søskenbarn og hans onkel på morssiden; et av sjahens barnebarn, hun var en beundrer av Táhirih; Mullá Sádiq som hadde vært sammen med Quddús i *Shíráz*; Mullá Báqir, en av Den levendes bokstaver; Mírzá Muhammad, far til 'Abdu'l-Bahás kone; og Nábíl-i-A'zam, forfatteren av *The Dawn-Breakers*.

Da Nábíl besøkte det nylig oppvåkne bábí-samfunnet, skrev han at bábíene var så berørt av Bahá'u'lláhs nærvær at kongens palasser var blitt mindre vesentlige for dem enn et edderkoppnett. Han (Nábíl) bodde i et rom uten møbler sammen med to andre. Mang en kveld var maten kun en håndfull dadler til deling på ikke mindre enn ti personer. Ingen visste hvem som egentlig eide skoene, klærne eller ullteppene som fantes i husene deres. De hadde glemt sitt eget navn, og hjertene deres var tomme for alt unntatt kjærlighet til deres elskede. Alle bábíene hadde inngått en avtale med en av sine meddisipler at hvis han ble sett gjøre noe mot de høye standarder og egenskaper som Bahá'u'lláh fremholdt, skulle denne personen slå ham på fotsålene. Jo verre forseelse desto flere slag ville han få på føttene.

Det var ikke bare bábíene som følte Bahá'u'lláhs kraft. En kongelig prins kom for å besøke ham og sa: ”Jeg vet ikke hvordan jeg skal forklare det. Om alle verdens sorger skulle bli samlet i mitt hjerte, føler jeg at de ville forsvinne i Bahá'u'lláhs nærvær. Det er som om jeg er kommet til selveste Paradis.”

En annen prins som besøkte Bahá'u'lláh, trodde at følelsen han fikk kom fra det enkle rommet. Så da han kom hjem igjen, ga han ordre om at et rom skulle bygges på huset og ha nøyaktig samme størrelse og form som Bahá'u'lláhs rom. Da Bahá'u'lláh hørte om prinsens plan, sa han at han nok var i stand til å bygge et rom med

* Disse to skriftene ble åpenbart som svar til to sufier av kurdisk opprinnelse. (Oversetterens kommentar.)

lavt tak som dette laget av leire og strå, men hva med hans evne til å åpne de åndelige dørene som leder til Guds skjulte verdener?

Slik var Bahá'u'lláhs tiltrekningskraft. Og som en gave til bahá'íene har Bahá'u'lláh forordnet dette huset som et pilegrimssted, det viktigste stedet utenfor Det hellige land.

Snart kom de fleste av de tjuefem bábíene som hadde erklært seg som Den Lovede, til Bahá'u'lláh og ba om tilgivelse. Andre som kom for å leve i ly av ham, var flere persere som var blitt stygt mishandlet fordi de var bábíer. De kom til Bagdad for å bli beskyttet av ham.

Hans kraft og innflytelse gjorde slik inntrykk på regjerings-embedsmenn at noen ba ham om å anbefale deres planer eller ideer overfor folket. De trodde at de på denne måten ville oppnå folkets gunst. Han nektet alltid å gjøre slikt og fordømte deres motiv.

Det må ikke glemmes at hele denne tiden var Bahá'u'lláh kun en Bábs disippel. Menneskene som ble tiltrukket til ham, var tiltrukket av hans personlighet, hans kunnskap, visdom, kjærlighet, vennlighet, hjelpsomhet og hans kraft til å gi dem nytt liv og ny forståelse. Tusener av mennesker kunne regnes som hans venner og beundrere; de kunne ikke prise ham nok, heller ikke kunne de finne noen andre tilnærmet så kraftfull.

Og likevel, da Bahá'u'lláh senere erklærte seg for verden som en Guds profet, vendte mange av de samme menneskene seg mot ham og nektet å akseptere hans aller største budskap.

Bahá'u'lláh holdt sin profetstilling skjult til 1863. Hvor bedrøvet må det ikke ha gjort ham å tie stille i så lang tid! Så sorgfull han var over å se at folket enda ikke var rede til å ta imot ham i hans fulle herlighet! Hvor tålmodig han var når han gradvis åpnet deres øyne og forberedte deres hjerter!

Det var på denne tiden Bahá'u'lláh åpenbarte sin første hele bok, *The Kitáb-i-Íqán* (*Visshetens bok*). I boken forklarer han hva Guds manifestasjoner er, hvordan manifestasjonene er kommet til jorden den ene etter den andre, hvordan alle budskapene åndelig sett har vært de samme, men gjentatt for å passe til den tid de ble

gitt, og hvordan den neste manifestasjonen oppfylte profetiene og løftene til alle profetene som hadde gått forut ham.

Bahá'u'lláh brukte de nitten årene mellom Bábs erklæring og sin egen tilkjenngivelse, til å undervise og forberede verden til å akseptere et mye større budskap enn noen profet tidligere har gitt menneskene.

Ettersom Bahá'u'lláhs innflytelse på sine følgesvenners hjerte og sinn ble større og større, var der noen få som ble sjalu og redd for populariteten hans. En av disse var en muslimsk prest som hatet Bahá'u'lláh. Denne sjalu presten forsøkte å vigle opp det uskolerte folket og få dem til å skade Bahá'u'lláh når han gikk alene i gatene.

Når Bahá'u'lláh møtte disse menneskene, gikk han fryktløs bort til dem, spurte dem hva de ønsket, og så vitset han med dem til de hadde glemt det de hadde planlagt å gjøre for å skade ham.

Da presten forsto at han ikke greide å bli kvitt Bahá'u'lláh på denne måten, leide han en mann som het Rida til å skyte ham. To ganger prøvde Rida å drepe Bahá'u'lláh. Første gang fulgte han etter Bahá'u'lláh inn i det offentlige badet, mens han bar et våpen under kappen sin. Men da han prøvde å skyte, kjente han at han ikke hadde mot nok til å gjøre det. En annen gang lå han langs veien der Bahá'u'lláh spaserte, og da han løftet våpenet for å skyte, ble han så overveldet av frykt at han mistet pistolen ut av hånden. Ved denne anledningen var Bahá'u'lláhs bror med ham, og da Bahá'u'lláh så pistolen falle, ba han broren sin om å gi Rida pistolen tilbake og hjelpe ham til å finne veien hjem igjen.

Den sjalu presten og hans venner fortsatte å sende brev fulle av løgn til sjahen av Persia. De gikk så langt at de opplyste sjahen at Bahá'u'lláh forberedte seg til å innkalle tusener av krigere for å angripe Persia og styrte sjahen.

Sjahen ba da presten om å gjøre noe. Han innkalte alle de øverste prestene i Bagdad til et møte. De insisterte på at Bahá'u'lláh skulle bevise sin storhet ved å utføre et mirakel.

Da Bahá'u'lláh mottok kravet, sa han: "Selv om dere ikke

har noen rett til å kreve dette, for Gud skal prøve sine skapninger og ikke de prøve Gud, likevel tillater jeg og godkjenner anmodningen.”

Han fortsatte så med å si at han ville utføre et hvilket som helst mirakel de ba om, hvis de kunne bli enige om kun ett mirakel og fremsette deres anmodning skriftlig. De måtte også være enige om at hvis han utførte miraklet, så ville de akseptere sannheten i hans Sak og ikke hindre hans vei i fremtiden.

Naturligvis var ikke prestene i stand til å bli enige om hvilket under de ønsket Bahá'u'lláh skulle utføre, så de valgte å gi opp hele saken.

På denne tiden hadde nesten hele bábí-samfunnet både i Persia og Irak anerkjent Bahá'u'lláh som deres åndelige leder. Han hadde bevist seg selv gjennom sine evner.

Men selv om dette forsøket til presten på å få Bahá'u'lláh sendt bort, var mislykket, fortsatte han å sende falske rapporter til sjahen og hans ministre.

Etter ni måneder med slik aktivitet, sendte endelig sjahen ordre om at Bahá'u'lláh skulle flyttes fra Bagdad, og han ba sultanen av Tyrkia å ta imot ham i Konstantinopel (nå Istanbul). Sultanen aksepterte dette, og Bahá'u'lláh fikk en stor sum penger, slik at han kunne dekke utgiftene til å flytte seg selv og familien så langt. Til å begynne med nektet han å akseptere pengene. Man da han ble fortalt at myndighetene ville bli fornærmet hvis han nektet, aksepterte han dem og ga dem bort til de fattige samme dag.

Under Naw-Rúz festen* 1863, levde Bahá'u'lláh, hans bror Mírzá Músá og noen av hans trofaste følgesvenner fredfylt i telt ute på landet. Det var vår. Mens han så fremover mot det som snart skulle skje, åpenbarte Bahá'u'lláh “Tablet of the Holy Mariner”. Neste fase i hans eksil skulle snart begynne.

Den dagen da hans følgesvenner fikk vite at Bahá'u'lláh ble tvunget til å forlate Bagdad, var den verste bábíene noen gang

* Naw-Rúz: Persisk nyttår, vanligvis feiret 21. mars.

hadde opplevd. De skulle bli skilt fra sin elskede, deres inspirasjon, deres hele liv. Da nyheten nådde dem, nektet de å ta til seg både mat og søvn hele natten. Ikke én av dem var rolig eller i stand til å kontrollere seg selv. Mange hadde allerede bestemt seg for at hvis de ble skilt fra Bahá'u'lláh, ville de øyeblikkelig ta sitt liv.

Men litt etter litt fikk Bahá'u'lláh roet deres hjerter med sin kjærlige godhet, sine ord, og med en tavle (budskap) åpenbart til hver enkelt person – hver voksen og hvert barn i hans følge.

For dem som skulle forlate Bagdad sammen med Bahá'u'lláh, var det et problem hva de skulle ta med seg. De var ikke blitt fortalt hvor de skulle dra eller hvor lang tid reisen ville vare. Ikke engang Bahá'u'lláhs familie visste det. Så mange av vennene kom og gråt og spurte hva de skulle gjøre, at familien fant det umulig å få gjort noen som helst forberedelser. På dette tidspunktet inviterte en viss Najíb Páshá som var blitt en venn av Bahá'u'lláh, ham til å ta med seg noen av bábíene og være i hans hage som lå litt utenfor Bagdad. Mens Bahá'u'lláh og vennene hans dro for å holde til i hagen, ble kvinnene igjen for å pakke deres eiendeler. På denne måten fikk de utrettet mer, og alle arbeidet hardt for å bli ferdig til deres neste reise.

Det var 21. april 1863 at Bahá'u'lláh og hans følgesvenner forlot Bagdad. Hele byen kom for å møte ham før han dro, venner så vel som andre. Der var en stor menneskemengde.

Gråtende kvinner kom frem og la sine babyer og små barn ved hans føtter. Han løftet dem forsiktig, hvert av barna ett etter ett, velsignet dem og la dem varsomt og kjærlig tilbake i morens armer. Til hver av mødrene sa han at hun måtte oppdra disse kjære menneskehetens blomster til å tjene Gud med en sterk tro og sannhet.

For en sjelsbevegende dag! Menn kastet seg ned på hans sti; om bare hans velsignede føtter kunne berøre dem når han passerte!

Bahá'u'lláh gikk ombord i båten for å krysse elven Tigris. Folket presset seg rundt ham, de ville ikke gå glipp av et øyeblikk

av deres siste mulighet til å være i hans nærhet. Endelig la båten ut, og de som sto igjen fulgte den med blødende hjerter.

De som skulle være sammen med Bahá'u'lláh, dro i vei for å sette opp teltet hans og fem eller seks andre telt til vennene. Noen ble kokker, andre tjente på sin måte. Mens Bahá'u'lláh var i hagen (senere er hagen kalt Ridván-hagen*), var det sterk vind i flere dager. Teltet hans svaiet i vinden. Vennene trodde at teltet kanskje ville blåse ned. Derfor satt de etter tur på tauverket, slik at det kunne holdes oppe. Natt og dag holdt de på bardunene, så lykkelige for på denne måten å kunne være nær deres strålende Herre.

De ble i Ridván-hagen i tolv dager. Disse tolv dagene er nå kalt Ridván-festen eller 'Paradisets høytid'. De er de mest hellige dagene i bahá'í-året. Det var i løpet av disse tolv dagene at Bahá'u'lláh kunngjorde for sine følgesvenner at han var den lenge etterlengtede Lovede, den Messias som var lovet av Moses, Sannhetens Ånd lovet av Jesus, Den store kunngjøring lovet av Muhammed, Den som Gud skal åpenbare lovet av alle profetene i fortidens hellige bøker.

Endelig hadde Gud fullbyrdet sitt løfte til menneskeheten og gitt verden sin store Lærer. Profetiens tidsalder var endt og Fullbyrdelsens tidsalder begynt. Endelig var det store "verdens brorskap", "Guds kongedømme på jorden", "fredens og forståelsens gylne tidsalder" i sin begynnelse.

Familien hadde gjort ferdig sine forberedelser til reisen til den niende dagen i Ridván, og de sluttet seg til ham i hagen. På den tolvte dagen, på ettermiddagen, kom en eskorte av tyrkiske soldater for å hente dem, og de la ut på reisen. Men hvor de skulle, det visste de ikke.

* Ridván: uttales Rezvan, a som i far.

KONSTANTINOPEL OG ADRIANOPEL

Ved middagshøyden den 3. mai 1863 forlot Bahá'u'lláh og hans følge Ridván-hagen. Hans følgesvenner hadde skaffet til veie den fineste hesten de kunne finne til ham – en rødskimlet hingst.

Da Bahá'u'lláh red ut fra Bagdad, var det tusener av mennesker som så ham dra. På hver side av veien var der mennesker som bøyde seg i støvet og kysset hovene på hesten. Andre presset seg rundt ham for å gi ham den siste omfavelse. Atter andre kastet seg ned foran hesten hans for heller å bli drept enn å bli adskilt fra deres elskede.

Hele reisen fra Bagdad til Konstantinopel fortsatte slik. Der var nesten syttito personer som reiste sammen.

Bahá'u'lláhs halvbror, Mírzá Yahyá, var ikke med dem da de dro fra Bagdad. Han hadde flyktet fra Bagdad omtrent to uker tidligere, fordi han var redd for at han skulle arresteres. Senere hørte han om Bahá'u'lláhs avreise og skyndte seg for å nå ham igjen. Han visste ingenting om Bahá'u'lláhs erklæring.

Folk hilste Bahá'u'lláh med den samme kjærlighet og respektfulle hengivelse i hver eneste by og landsby han reiste gjennom. En stor hjelp til dette var en kunngjøring som ble sendt ut av den vennligsinnede guvernøren i Bagdad.

Lenge før de ankom en by, ble Bahá'u'lláh møtt og eskortert hele veien til og gjennom byen. Menn, kvinner og barn samlet seg

oppå hustakene og langs gatene og ventet på at han skulle passere. Foran ham gjennom hele byen gikk trommeslagere, mens folket viste sin kjærlighet og respekt – og de fulgte ham langt ut av byen på den andre siden.

Bahá'u'lláh ankom Konstantinopel 16. august 1863. Reisen hadde tatt tre og en halv måned.

Den dagen de kom til Konstantinopel, fulgte Mírzá Yahyá etter eget ønske til fots etter Bahá'u'lláhs vogn. Sammen med Mírzá Yahyá var også Siyyid Muhammad. Mírzá Yahyá sa til Siyyid Muhammad: “Hvis jeg ikke hadde valgt å skjule meg, hvis jeg hadde kunngjort hvem jeg egentlig er, ville denne æren som blir vist Bahá'u'lláh også blitt meg til del.” Det var klart at Mírzá Yahyás sjalusi igjen begynte å vokse.

Ankomsten til Konstantinopel kan sies å være begynnelsen på den viktigste delen av Bahá'u'lláhs gjerning. Nøyaktig tjue år* tidligere hadde Báb erklært seg i det mørkeste Persia, i byen Shíráz. På tross av hans mange år i fengsel, var hans lære blitt spredt over hele Persia og Irak. Hans følgesvenner hadde lagt Muhammeds lover bak seg og hadde begynt å forme sine liv etter lovene for den nye tid. Báb hadde forlatt denne verden og lagt sin tros lederskap i Mírzá Yahyás hender inntil den nye manifestasjonen åpenbarte seg.

Bábí-samfunnets tilstand var blitt stadig dårligere og dårligere inntil det hadde nådd et bunnivå. Bahá'u'lláh var blitt fengslet og hadde lidd mye. Himmelens Jomfru hadde vist seg og utpekt Bahá'u'lláh til Den Største som Báb hadde lovet. Bahá'u'lláh var blitt tvunget til å forlate sitt hjem i Persia og slå seg ned i Bagdad. Mírzá Yahyá hadde lyktes i å forårsake så mye uro at bábí-samfunnet ble delt i to. Bahá'u'lláh hadde forlatt Bagdad og tilbragt to år i ødemarken og hadde vendt tilbake kun fordi Gud hadde kalt ham til det. Bábí-samfunnet hadde igjen blitt åndeliggjort og bragt til enhet gjennom Bahá'u'lláhs kjærlige visdom og tålmo-

* Báb erklærte seg 23.mai 1844, altså 19 år og 3 måneder før Bahá'u'lláhs ankomst til Konstantinopel. (Oversetterens kommentar.)

dige ledelse. Troens fiender hadde lyktes i å få Bahá'u'lláh fjernet fra Bagdad. Bahá'u'lláh hadde endelig kunngjort for sine følgesvenner at han var Den som Báb hadde lovet, og Bahá'u'lláh hadde reist fra Bagdad til Konstantinopel i slik herlighet at ingen konge kunne vise til noe lignende.

Det viktigste som gjensto for Bahá'u'lláh å gjøre, var å kunngjøre sin misjon for resten av verden. Dette begynte han med i Konstantinopel. Han informerte sultanen av Tyrkia.

Da de ankom Konstantinopel, ble de samlet i et lite hotell. 'Abdu'l-Bahá, som da var kjent som "Mesteren", ba byens guvernør gi Bahá'u'lláh og familien hans et eget hus. Dette fikk de, men Bahá'u'lláh inviterte Mírzá Yahyá og hans familie til å dele hus med dem.

Blant bábíene var der folk fra alle samfunnslag – enkle kjøpmenn, handelsfolk, lærere og notabiliteter. Disse menneskene fra overklassen hadde gitt fra seg alt, enhver ærefull og inntektsbringende posisjon, for å bli med Bahá'u'lláh. De ga seg ut for å være skreddere, kokker, sukkertøymakere, bakere eller hva som helst, slik at de fikk tillatelse til å være nær ham og ikke bli gjenkjent.

Den persiske generalkonsulen i Konstantinopel ble en venn av Bahá'u'lláh. Han foreslo at Bahá'u'lláh skulle avlegge rettens embedsmenn et par visitter. Kanskje det kunne gi ham litt bedre leveforhold?

Bahá'u'lláh svarte: "Jeg har intet ønske om å be dem om noen tjeneste. Jeg er kommet her på sultanens ordre. Jeg er rede til å adlyde en hvilken som helst tilleggsordre han måtte utstede. Mitt virke er ikke av deres verden; det er av et annet rike langt borte fra deres provins. Hvilken grunn har jeg derfor til å søke (tjeneste fra) disse menneskene?"

Konsulen var så begeistret for Bahá'u'lláhs svar, at han gjentok hans uttalelse i Teheran og la til: "Jeg var svært stolt av ham. Svært ofte skammer jeg meg over mine landsmenn, fordi de nesten alltid kontakter embedsmennene for å oppnå spesielle fordeler. Bahá'u'lláhs verdighet var en svært oppfriskende opplevelse."

Da den samme persiske konsulen møtte Bahá'u'lláhs bror,

Mírzá Ridá-Qulí i Teheran, sa han til ham: “Mírzá Husayn ‘Alí er en vidunderlig og stor mann; du er hans bror, stemmer ikke det?”

Til dette svarte Mírzá Ridá-Qulí: “Jeg? Nei, så visst ikke! Å nei, jeg er ikke hans bror!”

Slik var holdningen i Bahá’u’lláhs slekt, til og med hos noen av hans brødre. Der var selvfølgelig noen som var enda verre – som Mírzá Yahyá.

Mens han oppholdt seg i Konstantinopel, var Bahá’u’lláhs berømmelse og visdom nådd ut over landets grenser, og mange store og renhjertede mennesker var ivrige etter å komme i hans nærvær. De besøkende ble så dypt berørt at de fortalte til alle om hans majestetiske personlighet og hans læres hellighet. Dette gjorde hans fiender urolige igjen, og de la en plan for å få ham flyttet bort fra Konstantinopel.

Fire måneder etter at Bahá’u’lláh kom til Konstantinopel, mottok han plutselig, uten forvarsel, ordre om at han måtte dra derfra og reise videre til Adrianopel.

Adrianopel var en by i hjørnet lengst nord-vest i Tyrkia. De eneste som noen gang dro dit, var de som var blitt straffet for å ha gjort et eller annet mot sultanen.

Reisen til Adrianopel var den aller verste de til nå hadde opplevd, selv om den bare tok tolv dager. Det snødde tungt det meste av tiden, og de var ikke forberedt på det med passende klær. Noen av hans følgesvenner reiste i åpne vogner, andre red på hester eller esler. Tyrkiske offiserer dro sammen med dem for å passe på at de ikke unnslopp. Været var så kaldt at dyr døde, og de måtte brenne bål i to timer ved siden av kildene før isen smeltet nok til at de kunne få drikkevann.

I løpet av den første vinteren i Adrianopel måtte Bahá’u’lláh og hans familie, tolv personer i alt, bo i et lite hus med bare tre rom. Huset var fullt av rotter. Det var en forferdelig tid.

Det var likevel i denne tiden at Bahá’u’lláh åpenbarte en av de mest kraftfulle tavlene sine, Ahmads Tavle, for at en av de troende kunne ta den med seg tilbake til Persia.

Ridá Bigs hus er et av husene der Bahá'u'lláh bodde i løpet av de fem årene han var i eksil i Adrianopol. Han reiste seg med uovertruffen kraft for å kunngjøre den misjonen Gud hadde gitt ham. Han kunngjorde sitt budskap til verden og dens ledere.

De hellige ordene ble åpenbart så fort at sekretærene ikke maktet å skrive ned alt.

For å forstå det som skjedde i bahá'í-troen i Adrianopel, er det nødvendig å forstå mer om Mírzá Yahyá og Siyyid Muhammad. Siyyid Muhammad er av Shoghi Effendi blitt beskrevet som bahá'í-troens Antikrist (Judas). Det var Siyyid Muhammad som tenkte ut alle måter til å bringe lidelse over Bahá'u'lláh og hans følgesvenner. Det var Siyyid Muhammad som lovet Mírzá Yahyá troens lederskap dersom han fulgte hans ondskapsfulle instruksjoner. Og det var Siyyid Muhammad som senere oppmuntret Mírzá Yahyá til å drepe Bahá'u'lláh, hvordan han enn ville gjøre det.

Siyyid Muhammad var hjernen bak alle disse grusomhetene, men det var Mírzá Yahyá som satte dem ut i livet. Sammen utførte de en større åndelig forbrytelse enn Judas' forræderi mot Kristus, større enn slik Jakobs sønner behandlet Josef, til og med større enn forbrytelsen som Kain gjorde mot sin egen bror Abel.

Det var Mírzá Yahyá som var så redd for lederskapet Báb hadde gitt ham midlertidig, at han flyktet, ga seg ut for å være en jøde fra Bagdad og begynte å handle med sko. Det var Mírzá Yahyá som nektet å spre Bábs skrifter i Persia slik Bahá'u'lláh foreslo at han skulle gjøre. Det var Mírzá Yahyá som forfalsket Bábs skrifter, slik at det så ut som at Báb hadde utnevnt Mírzá Yahyá og hans etterkommere til permanent leder for bábí-troen, og slik at det til og med så ut som at Báb hadde anerkjent Mírzá Yahyá som Gud Selv. Det var Mírzá Yahyá som fikk alle Bábs ledende disipler (Speilene) dømt til døden. Han var også årsak til mordet på en mann som het Dayyán og på en av Bábs fettere.

Alt dette og enda mer var forbrytelser som Mírzá Yahyá gjorde seg skyldig i i samarbeid med Siyyid Muhammad. Men disse forbrytelsene viser bare hva slags karakter disse mennene hadde. Langt verre forbrytelser skulle snart bli utført i Adrianopel.

Omtrent ett år etter at Bahá'u'lláh kom til Adrianopel, syntes disse to kriminelle (Mírzá Yahyá og Siyyid Muhammad) at Bahá'u'lláh hadde fått altfor mye makt, og at tiden var inne til å overta lederskapet før det var for sent. Den eneste måten dette kunne gjøres på, var å ta livet av Bahá'u'lláh.

Derfor gjorde Mírzá Yahyá seg til venns med Bahá'u'lláhs trofaste bror, Mírzá Músá, som visste mye om medisiner. Fra Mírzá Músá fikk han vite så mye han kunne om effekten av forskjellige urter og gifter.

Etter at han hadde bestemt seg for å drepe Bahá'u'lláh med gift, inviterte Mírzá Yahyá Bahá'u'lláh på besøk i sitt hjem. Bahá'u'lláh aksepterte invitasjonen.

Mírzá Yahyá smurte imidlertid Bahá'u'lláhs tekopp inn med noe av den giften han hadde laget, og Bahá'u'lláh ble alvorlig syk i minst en måned etterpå. Bahá'u'lláh var virkelig så syk at giften ga ham en skjelvende hånd for resten av livet.

Så alvorlig var Bahá'u'lláhs tilstand, at da legen ble tilkalt, tok han ett blick på ham og uttrykte at tilstanden var håpløs, og han falt ned for Bahá'u'lláhs føtter. Doktoren gikk så hjem og ba om at Gud måtte ta hans eget liv og redde Bahá'u'lláh. Noen få dager etterpå ble doktoren syk og døde. Bahá'u'lláh skrev senere at denne legen, Dr. Shíshmán, hadde ofret sitt liv for ham.

Da Mírzá Yahyás første forsøk på forgiftning av Bahá'u'lláh ikke virket fullt ut, prøvde han en annen metode. Han la gift i brønnen som forsynte Bahá'u'lláh og familien med vann. Det resulterte i at hele familien fikk symptomer på mange rare sykdommer.

Men det virket som om gift ikke var sterkt nok til å drepe Bahá'u'lláh, så det neste var at Mírzá Yahyá innyndet seg hos Bahá'u'lláhs barberer. En dag de var i badet, tilbød Mírzá Yahyá barbereren en stor belønning dersom han ville skjære over strupen på Bahá'u'lláh en dag han klippet håret hans. Barbereren ble så sjokkert over forslaget at han ville ha drept Mírzá Yahyá på stedet hadde det ikke vært for at han fryktet Bahá'u'lláhs straff for å ha begått mord.

Da Bahá'u'lláh fikk høre Mírzá Yahyás forslag og barbererens sinne, påla han barbereren ikke å si noe om det til noen som helst i samfunnet. Men barbereren maktet ikke å holde på hemmeligheten. Han fortalte det til noen, og hele samfunnet ble kastet ut

i forvirring. Mírzá Yahyá påsto at det var barbererens egen idé, og at han ikke hadde noe med den å gjøre.

Tiden var nå inne for Bahá'u'lláh til å gjøre det klart for Mírzá Yahyá hvor alvorlig det var for ham å fortsette å ikke adlyde Guds manifestasjon. For å gi Mírzá Yahyá en siste sjanse, åpenbarte han en tavle spesielt til Mírzá Yahyá der han forklarte Bahá'u'lláhs stillings ytterste storhet og Guds budskap for denne tid. Han gjorde det klart at i fremtiden måtte Mírzá Yahyá følge alle hans lover og påbud, og at hvis han ikke adlød Bahá'u'lláh, var det som å ikke adlyde Guds utsending på jorden.

Da Mírzá Yahyá hørte tavlen lest for seg av Bahá'u'lláhs budbærer, ba han om å få en dag til å tenke seg om. Det ble innvilget.

Neste dag sendte Mírzá Yahyá sitt svar. I dette brevet aksepterte han ikke Bahá'u'lláh som Guds manifestasjon. I stedet erklærte han at han også var en manifestasjon fra Gud, at han hadde mottatt en selvstendig åpenbaring, og at alle folkeslag i verden, både i Østen og Vesten måtte bøye seg for ham.

Da Bahá'u'lláh hørte denne erklæringen fra den falske profeten, Mírzá Yahyá, handlet han øyeblikkelig. Han ga Mírzá Yahyá halvdelen av familieeiendommen, leide et annet hus i en annen del av byen, flyttet dit kun med sin egen familie og nektet å se noen av sine venner eller disipler. I to måneder holdt han seg helt for seg selv, og han ga alle anledning til å velge mellom ham selv og den falske broren sin.

Bábí-samfunnet var igjen kastet ut i forvirring. Det var som "Dommens dag" og "Oppstandelsens dag". Hver mann, kvinne og barn ble nødt til å ta en avgjørelse. Nesten alle bábíene valgte å forbli trofaste mot Bahá'u'lláh, og kun noen få aksepterte Mírzá Yahyás påstand.

Mírzá Yahyá ble så rasende over å mislykkes i å bli lederen, at han og Siyyid Muhammad skrev brev fulle av hat og løgner til Persia, Irak og til guvernøren i Adrianopel. Siyyid Muhammad dro personlig til Konstantinopel og fortalte embedsmennene der at Bahá'u'lláh hadde sendt en mann til Persia for å drepe sjahen.

Til slutt ble Bahá'u'lláh nødt til å komme frem fra sin tilbake-trukne tilværelse, slik at han kunne beskytte bábí-samfunnets ry.

Etter omtrent et år med slike vansker var der en viss bábí fra Shíráz ved navn Mír Muhammad som lyktes i å tvinge Siyyid Muhammad til å slutte seg til en plan. Mír Muhammads plan var denne: Mírzá Yahyá og Bahá'u'lláh skulle møtes til et offentlig ordskifte i en bestemt moské. På denne måten ville hele samfunnet få muligheten til å velge mellom sannheten og det falske.

Siyyid Muhammad presenterte ideen for Mírzá Yahyá, og Mírzá Yahyá tok imot invitasjonen, idet han tenkte at Bahá'u'lláh nok aldri ville akseptere en slik offentlig fremstilling. Da Bahá'u'lláh mottok invitasjonen, satte han imidlertid øyeblikkelig av gårde til fots til den avtalte moskéen midt i middagsheten. Mens han gikk gjennom gatene, uttalte han slike kraftfulle ord at alle som hørte ham, ble overveldet av frykt og overraskelse.

“Var ... alle vise menn, alle jordens konger og herskere samlet,” ropte han ut, “ville ... jeg møte dem og kunngjøre Guds vers, ... den allmektige, den allvise. Jeg er den som ikke frykter noen, selv om alle som er i himmelen og alle som er på jorden skulle reise seg mot meg.”

Før Bahá'u'lláh nådde moskéen, kom en budbærer fra Mírzá Yahyá til ham og forklarte at han ikke var i stand til å møte Bahá'u'lláh som avtalt. Han ville møte ham en annen dag. Den andre dagen kom imidlertid aldri, fordi Mírzá Yahyá aldri holdt løftet sitt.

I bábí-samfunnets øyne var saken nå klar. Bahá'u'lláhs følgesvenner tvilte aldri igjen, og selv om noen få troløse fortsatte å samarbeide med Mírzá Yahyá og Siyyid Muhammad, hadde disse få aldri mer noen påvirkningskraft på troen hos Bahá'u'lláhs tilhengere.

Allerede før denne krisen var over, begynte Bahá'u'lláh å åpenbare sine viktigste budskap til jordens konger og herskere. Dag og natt dikterte han sine hellige tavler. Ordene kom så fort, at hans sekretær, Mírzá Áqá Ján, ikke klarte å skrive ned alt. Mírzá Áqá

prøvde å skrive ned alt i en form for stenografi. Samtidig brukte 'Abdu'l-Bahá all sin tid til å kopiere disse Ord til vanlig håndskrift. Der var ikke et øyeblikk til overs. Flere andre sekretærer ble tilkalt for å hjelpe til, men de var ute av stand til å følge opp hurtigheten i Bahá'u'lláhs åpenbaring. En av sekretærene kopierte ikke mindre enn to tusen vers hver dag og sendte månedlig flere bind med skrifter til Persia. Dette fortsatte i seks-syv måneder.

Bahá'u'lláh selv sa at Gud lot strømme gjennom ham så mange ord på så kort tid i Adrianopel, at alle åpenbaringene av alle fortidens profeter var blitt åpenbart igjen. Men det meste var imidlertid åpenbart så fort, at sekretærene ikke klarte å skrive det ned.

Likevel ble mange bind av hans åpenbaring nedskrevet. De viktigste skriftene fra denne tiden i Adrianopel var hans budskap til konger og herskere. Der var ett budskap til jordens konger med en spesiell del til de kristne kongene, ett til den tyrkiske sultanen og hans ministre, til lederne for sunní islam, til de vise, til det ledende presteskapet og folket i Konstantinopel, til verdens filosofer og til hele det persiske folk. Der var også budskap til Frankrikes Napoleon III og til sjahen av Persia.

I disse budskapene kalte han først på disse lands ledere til å akseptere ham og fortelle sitt folk om hans budskap. Og da de ikke fulgte hans oppfordring, kalte han senere folket selv til å tro på ham og akseptere hans lover, til deres eget beste og av kjærlighet til Gud.

I løpet av denne samme tiden begynte Bahá'u'lláhs tro å bli spredt. Hans tilhengere ble nå kjent som bahá'ier i stedet for bábier. Mange av dem skrev avisartikler, bøker og brev hvor de forklarte og forsvarte troen mot Mírzá Yahyás falske påstander. Bahá'í-samfunn ble opprettet i Russland, Egypt og Syria. Bahá'u'lláh ga Nabíl, historikeren, den ære å bli sendt til Persia for å undervise og være den første pilegrim til Bábs hus i Shíráz og til Det største hus, Bahá'u'lláhs hus i Bagdad.

Med Sakens berømmelse spredt gjennom hele det nære Østen og Midt-Østen, ble selvfølgelig troens fiender oppmerksom på

den. Presteskapat i alle land der det fantes bahá'íer, samarbeidet med regjeringsembetsmenn og lyktes i å fengsle eller drepe mange av de trofaste troende. Mange andre kom til Adrianopel for å besøke Bahá'u'lláh og vise sin respekt og kjærlighet. Denne strømmen av besøkende ble så stor, at Mírzá Yahyá utnyttet den og informerte myndighetene i Konstantinopel at Bahá'u'lláh var i ferd med å angripe byen med tusener av sine tilhengere og tvinge alle til å bli bahá'íer.

Til slutt mistet de tyrkiske myndighetene tålmodigheten med hele situasjonen. Idet de ikke visste hvem som var skyldig og hvem som var uskyldig, og da de fryktet for å la denne situasjonen vedvare, bestemte de seg for å kvitte seg med alle. Ordren ble gitt at Bahá'u'lláh og hans tilhengere skulle sendes til fengselsbyen 'Akká i Palestina. Mírzá Yahyá skulle sendes til Fama-gusta på øya Kypros. Som et ekstra lodd til byrden, ble Siyyid Muhammad beordret i fengsel sammen med Bahá'u'lláh, og fire av Bahá'u'lláhs trofaste måtte dra med Mírzá Yahyá til Kypros.

Da Bahá'u'lláh fikk høre hvilken ordre som var gitt, sa han til kapteinen for vaktene, "Fortell kongen at dette territoriet vil forsvinne ut av hans hender, og hans anliggender vil bli kastet ut i forvirring. Disse ord er ikke av meg, det er Gud som taler." Historien har bevist sannheten i disse ordene, for der finnes ikke lenger en konge av Tyrkia. Det ble revolusjon i landet og en republikk ble innført.

Før han tillot familien og sytti følgesvenner å forlate Adrianopel sammen med ham, fortalte han dem at "denne reisen vil bli ulik de tidligere reisene," og at de som ikke følte seg selv "mann for å møte fremtiden," heller skulle trekke seg ut av Bahá'u'lláhs følge og redde seg fra prøvelser, for snart ville de finne seg ute av stand til å komme seg bort.

Ikke en eneste vek fra Bahá'u'lláhs side. En mann som oppdaget at han ikke var på listen over dem som skulle i fengsel med Bahá'u'lláh, skar over strupen sin med en barberkniv og ville ha omkommet, hadde det ikke vært for Bahá'u'lláhs hjelp.

Bahá'u'lláh skrev om dette at en slik handling er “ukjent i tidligere århundrer”, men “Gud har satt den til side for denne åpenbaring som et vitnesbyrd om hans makts velde.”

En annen mann som ble tvunget til å dra med Mírzá Yahyá til Kypros, hoppet i sjøen og ville ha druknet dersom ikke regjeringens menn hadde reddet ham. Da mannen ble trukket opp av sjøen, sa Bahá'u'lláh: “Hvorfor hoppet du i havet? Ønsket du å gi fiskene et festmåltid?”

Bahá'u'lláhs sjøreise tok elleve dager. Syttito mennesker var stablet sammen i en bitte liten seilbåt under ubeskrivelige forhold. Ti soldater og to offiserer vokter dem hele veien. Der var en forferdelig lukt i båten, og de fleste passasjerene ble svært syke. Den eneste maten som fantes, var noen få brød og en liten ost de hadde fått av en vennene. En mann døde underveis og ble gravlagt av 'Abdu'l-Bahá da båten stoppet i Smyrna.

De måtte skifte båt i Haifa. Matmangel hadde gjort alle så svake og syke, at mange måtte bli båret i land i stoler.

Den neste båten skulle frakte dem tvers over bukten fra Haifa til 'Akká. Båten de fikk var så liten at selv om de var syke, kunne ingen legge seg ned for å hvile. August-solen var varm, og det var blitt vindstille. Seilene beveget seg nesten ikke. Det tok åtte forferdelige timer å komme seg over bukten. Da de endelig nådde 'Akká, måtte mennene vasse i land, og takket være at 'Abdu'l-Bahá insisterte, ble de utmattede kvinnene båret i land, en etter en, i en stol.

FENGSELET I 'AKKÁ

Det var den 31. august 1868 at Bahá'u'lláh satte foten på 'Akkás bredder og kom til Det største fengsel. Da Bahá'u'lláh kom til 'Akká, sa han til 'Abdu'l-Bahá: "Nå vil jeg konsentrere meg om arbeidet med å skrive mine påbud og råd for fremtidens verden. Jeg overlater til deg å samtale med og styre folket. Trelldom er tilbedelsens innerste kjerne. Jeg er ferdig med den ytre verden, fra nå av vil jeg bare møte mine disipler."

Da de ankom fengselet, oppdaget de at nyheten om dem allerede var spredd. Sultanen hadde gitt ordre om at en lang liste av falske utsagn om dem skulle leses i moskéene, slik at folket ville se på dem som forherdede kriminelle og fiender av Guds rene religion og av mennesker. Alle trofaste muslimer ble beordret å holde seg borte fra disse "fryktelige" bahá'íene. Folket ble fortalt at de som gjorde noe vondt mot bahá'íene, kunne være stolte av seg selv fordi de hadde gjort en tjeneste for Gud.

'Lysets følgesvenner' ankom fengselsfortet 'Akká til slike hatefulle omgivelser, 'gjennom porten som vender mot øst' – 'Akkás dal, som Gud hadde lovet som 'håpets dør'. På denne måten ble Guds profetier oppfylt, selv om verden ikke visste det. (Se Esekiel 43:4, Hosea 2:15)

På denne tiden var 'Akká en fengselsby – hele byen var et fengsel – hvor de verste kriminelle ble sendt fra hele det tyrkiske

rike. Da de kom dit, ble hele følget med både menn, kvinner og barn satt i fengselet i militærkasernen. Stedet var forferdelig skittent. Der var ingen senger eller noe som helst komfort. Maten var umulig å spise. Etter en tid ba fangene om tillatelse til å kjøpe sin egen mat. Det fikk de til slutt lov til.

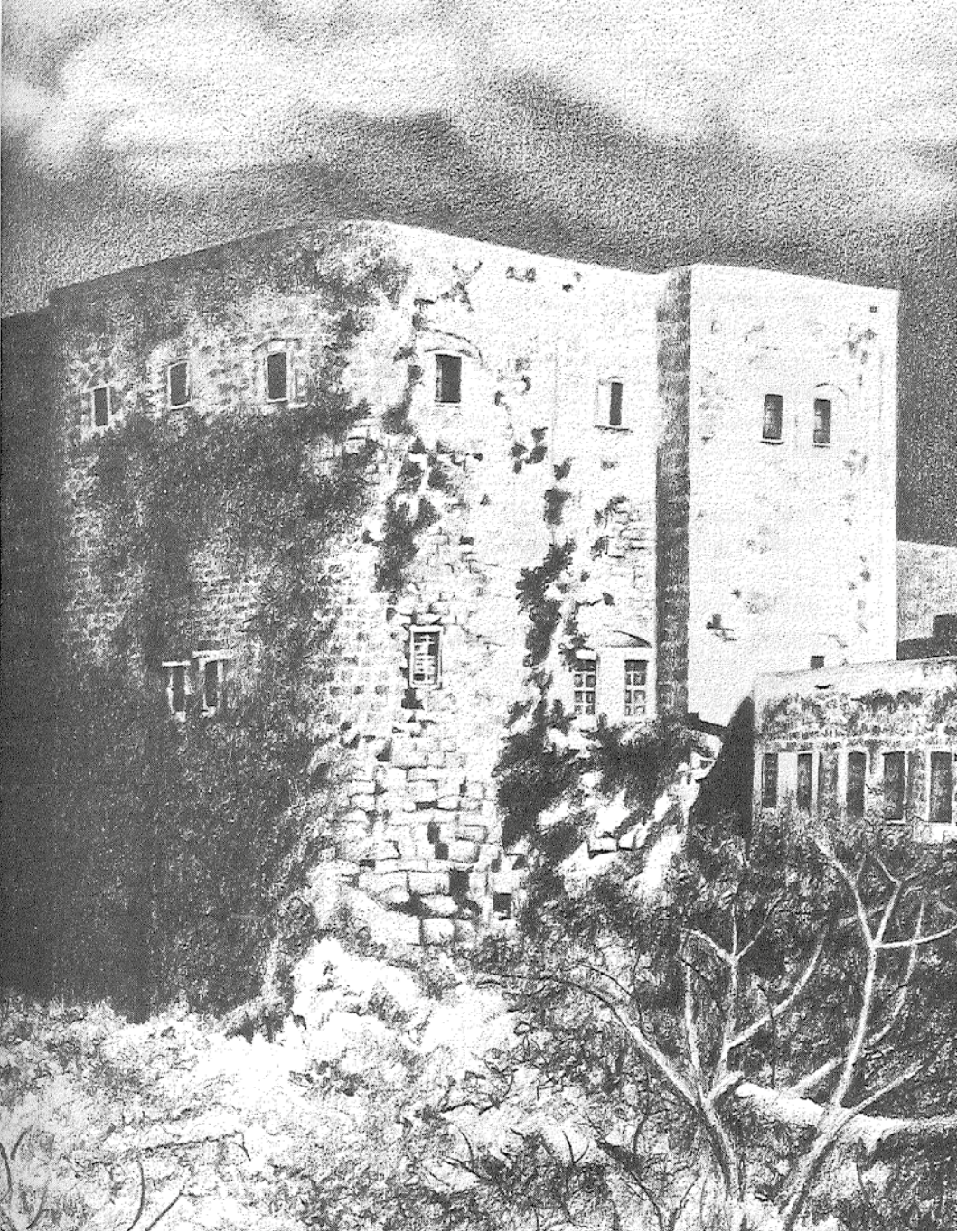
De første dagene gråt barna konstant, og det var nesten umulig å få noe søvn. Sykdommer som blant annet malaria og dysenteri brøt ut, og alle i gruppen ble syke, bortsett fra to som ble syke noe senere. Tre mennesker døde av sykdommen og de andre led fryktelig.

For å kunne begrave to av dem som hadde dødd, ga Bahá'u'lláh sitt eget teppe, slik at det kunne selges og dermed dekke utgiftene til begravelsen. Men i stedet for å bruke pengene til det, beholdt soldatene dem for seg selv og gravla likene uten kister.

Slik ble de behandlet i to år. I løpet av denne tiden var det kun de fire som gikk ut hver dag for å kjøpe mat, som fikk lov å gå utenfor fengselsdøren. Og til og med disse ble vaktet nøye.

Ingen av fangene fikk ta imot besøkende, selv om mange bahá'ier vandret hundrevis av kilometer fra Persia for å besøke deres elskede leder. De fikk ikke komme nærmere enn til bymurene. Det eneste de kunne gjøre, var å gå opp på det høyeste punktet utenfor muren, der de kunne se Bahá'u'lláhs vindu. Bahá'u'lláh ville da vise seg i det lille fengselsvinduet og vinke til dem. Selv om den besøkende kanskje ikke kunne se Bahá'u'lláh klart, måtte han være tilfreds med Bahá'u'lláhs vinkende hånd som sin velsignelse. Den besøkende ville så vende seg om og begynne den lange vandringen tilbake til sitt hjem, hvor han ville ofre livet sitt i tjeneste for Den største fange.

Endelig var der to persiske brødre som klarte å sende telegrammer til Bahá'u'lláh i 'Akká. Det var "Martyrenes konge" og Martyrenes elskede" fra Isfahan. Fra tid til annen lyktes de med å sende både penger og mat. På denne tiden hadde Bahá'u'lláh og hans følge gått helt lens for penger. Det meste av maten og klærne deres ble anskaffet ved hjelp av gaver som ble sendt dem av de trofaste bahá'iene.

Bahá'u'lláhs beger var nå fylt til randen da han og sytti av hans følgesvenner, inkludert kvinner og barn, ankom fengselsbyen 'Akká. 'Akká var kjent som den mest øde byen i verden – ikke noe for øyet å se på, med et forferdelig klima og det dårligste vann.

Fra dette fengselet ble hans lys som først var en stjerne, til en mektig sol.

En bahá'í ved navn Shaykh Salmán utnevnte seg selv til budbærer mellom Bahá'u'lláh og Persia. Han foretok mange farlige og vanskelige reiser, de fleste til fots. En gang ble han arrestert i Aleppo, mens han bar på et meget viktig budskap til Bahá'u'lláh fra en venn i Persia. Mens han undret seg på hvordan han kunne unngå at fiendene fant det – han visste hva som ville skje om de fant det – gjorde han det eneste han kunne gjøre, han svelget budskapet. Det var denne samme hengivne vennen som maktet å bringe Munírih Khánum fra Isfahan til 'Akká, slik at hun kunne bli 'Abdu'l-Bahás brud.

Det var i denne tiden at der hendte noe som var til stor sorg for Bahá'u'lláh og hans familie, men til uvurderlig åndelig gagn for menneskeheten som helhet. Det dreier seg om Mírzá Mehdís død.

Mírzá Mehdí var den yngste broren til Bahíyyih og 'Abdu'l-Bahá, som ble etterlatt hos bestemoren i Teheran i 1853. Han var bare to år den gang og for liten til å klare den strabasiose reisen til Bagdad.

Noen få år etter, da Bahá'u'lláh var kommet tilbake til Bagdad fra sin to års vandring i Sulaymáníyyih's ødemark, fikk han igjen slutte seg til familien. Fra da av delte han familiens ulykker og prøvelser, selv om han var et svært sart barn, ganske kortvokst og svært slank. Da han ble gammel nok, ble han en av Bahá'u'lláhs sekretærer. Av alle Bahá'u'lláhs barn var Mírzá Mehdí den reneste. Bahá'u'lláh ga ham tittelen 'Den reneste Gren'.

En kveld i 'Akká, da han var tjueto år gammel, gikk Mírzá Mehdí frem og tilbake på det flate taket på fengselet og sang sine bønner som han pleide å gjøre på den tiden av dagen. Han var så oppslukt i bønnen at han ikke la merke til et overlysvindu på taket. Ved et uhell falt han gjennom dette åpne overlysvinduet og ned på en trekasse som sto på gulvet under. I fallet ble brystkassen gjennomboret av noen av de skarpe delene på kassen. Bare et under kunne ha reddet livet hans.

Men hans død var et større mirakel enn om han hadde overlevet. Mírzá Mehdí, Den reneste Gren, hadde lenge vært lei seg fordi

så mange pilegrimer som hadde reist så mange mil for å besøke Bahá'u'lláh, ikke hadde kommet lenger enn til fengselsmurene og så hadde måtte snu. Bahá'u'lláh spurte sin døende sønn om han ønsket å leve, men han svarte at det eneste han ønsket var at fengselsportene skulle åpnes, slik at de troende kunne få privilegiet å møte sin Herre. Han ba Bahá'u'lláh om å bruke hans liv som et offer, slik at pilegrimene skulle kunne komme i Bahá'u'lláhs nærhet. Etter tjueto timer døde han.

Det var uten tvil i Bahá'u'lláhs makt å redde sin sønns liv, om han hadde ønsket det. Men Bahá'u'lláh valgte å innfri sin sønns ønske, og han ofret sin yngste, sin reneste sønn. Som Gud ofret sin sønn Jesus på korset, og som Abraham hadde vært villig til å ofre Isak, slik ga Bahá'u'lláh sin sønn, Den reneste Gren, som et offer slik at verdens folk ikke skulle bli straffet for sine ugjer-ninger, men bli tilgitt og vekket til Bahá'u'lláhs lære.

Da Bahá'u'lláh så sin sønn bli vasket og stelt til gravleggingen, ba han: "Du ser ... min blodstenkte sønn for ditt åsyn ... Jeg har, o min Herre, ofret det som du har gitt meg, slik at dine tjenere må bli oppkvikket og alle som dveler på jorden bli forenet."

For å beskytte Den reneste Grens jordiske levninger fra hans fiender, gravla Bahá'u'lláh Mírzá Mehdís legeme enkelt, raskt og på et hemmelig sted. Hans mor, Ásíyih Khánum, nå kjent som 'Navváb', som allerede hadde lidd så mye at hjertet hennes nesten ikke kunne bære mer, lot sin sjel oppløses i tårer. Hun gråt og gråt, og tårene hennes nektet å stoppe.

Da Bahá'u'lláh fikk vite at Navváb var så overveldet av sorg over sin renhjertede sønn, gikk han til henne og fortalte henne om Mírzá Mehdís dødsønske. Da hun hørte at hennes sønn hadde gitt seg selv som offer, og at Bahá'u'lláh hadde akseptert dette største av alle ofre, var det en stor trøst for henne, og hun sørget ikke lenger over sitt store tap. Etter noen få måneder fikk Bahá'u'lláh lov å ta imot besøkende.

Ikke lenge etter dette, ble den tyrkiske hæren mobilisert, og soldatene trengte fengselet til oppholdssted. Så Bahá'u'lláh og hans

følge ble flyttet til et hus. De ble snart flyttet til et annet, og så et annet igjen, som var så lite at tretten personer av begge kjønn måtte bo på ett rom. Vaktene ble oppsagt.

Bahá'í pilegrimer kunne snart besøke Bahá'u'lláh. En av dem fortalte om sine erfaringer fra de troendes møter med Bahá'u'lláh. Når Bahá'u'lláh vendte seg mot en person, kunne denne ikke se inn i hans ansikt, fordi det var så strålende. Så Bahá'u'lláh vendte sitt ansikt til høyre, slik at vennene kunne se på ansiktet hans mens han snakket. Og dersom han vendte seg mot vennene, snakket han med lukkede øyne, slik at det ble lettere for dem å se på ham.

I Bahá'u'lláhs liv så langt, hadde lidelsene vært hovedsakelig av to typer. Tiden i fengselet i Sáyáh-Chál i Teheran var blitt forårsaket av fiender utenfor troen. De enda større vanskelighetene i Adrianopol hadde vært en ren indre affære forårsaket av fiender innenfor troen. Men lidelsene som ble påført Bahá'u'lláh i 'Akká skulle bli de største av alle, og de hadde ikke sitt utspring bare fra fiender utenfor eller innenfor troen, de kom også fra bahá'íene selv, som på grunn av uvitenhet og dårskap gjorde slike forferdelige ting at hans hjerte og hans penn utgjøt tårer av sorg.

Det var på denne tiden, da det langsomt ble slakket på reglene, at to av Bahá'u'lláhs tilhengere oppførte seg på en slik måte at Bahá'u'lláh ble nødt til å utestenge dem fra sitt følge. En slik ting var akkurat det Siyyid Muhammad hadde ventet på – et påskudd til å motarbeide Bahá'u'lláh. Dette var hans sjanse til å skape trøbbel. Idet han vrenget sannheten fullstendig, startet Siyyid Muhammad en hemmelig kampanje med løgner for å vekke befolkningen i 'Akkás sinne mot Bahá'u'lláh. Anstrengelsene hans var så vellykkede at Bahá'u'lláhs liv plutselig var i fare. Krefter både utenfor og innenfor troen lukket seg om ham, og det syntes som om han ville bli drept hvert øyeblikk.

Som om dette ikke var nok, hendte det plutselig noe som hverken Bahá'u'lláh eller fengselsmyndighetene noen gang kunne tilgi. Selv om Bahá'u'lláh alltid hadde lært sine tilhengere både i tale og i skrevne ord at de aldri skulle gjøre noe mot dem som

gjorde dem vondt, samlet sju av hans følgesvenner seg i hemmelighet og drepte tre av problemmakerne, deriblant den største av dem alle, Siyyid Muhammad.

'Akká-samfunnet ble fylt av frykt, og Bahá'u'lláh var fullstendig nedbrutt over at noen av hans tilhengere kunne gjøre noe så grusomt. Skriftene hans fra den tiden viser tydelig hvor sint og sorgfull han var. Ved en anledning skrev han at å være fange aldri kunne skade ham. Det som kan skade ham er handlingene til dem som elsker ham, som påberoper seg å være hans disipler, og som likevel gjør slikt som forårsaker at hans hjerte og hans penn stønner.

I en annen tavle skrev han: "Mitt fangenskap kan ikke bringe skam over meg. Nei, ved mitt liv, det bibringer meg herlighet. Det som kan få meg til å føle skam, er atferden til slike av mine tilhengere som bekjenner å elske meg, men som i virkeligheten følger den onde."

Bahá'u'lláh snakket til sin sekretær om disse tingene, da 'Akkás guvernør plutselig dukket opp utenfor huset med soldater som bar sverd i hendene. De omringet huset fullstendig. Mengder av folk fra 'Akká samlet seg også rundt huset og fylte luften med rop og bråk.

Bahá'u'lláh ble ført ut fra huset sammen med en av sine sønner og bragt til guvernørens kontor. 'Abdu'l-Bahá ble fengslet og lagt i lenker for natten. Neste dag fikk han lov til å slutte seg til Bahá'u'lláh. Tjuefem av hans følgesvenner ble satt i et annet fengsel og lenket i seks dager. De syv som var skyldige, fikk en rettfærdig straff. De ble fengslet og lenket for flere år.

Da Bahá'u'lláh ble bragt inn for guvernøren, spurte guvernøren Bahá'u'lláh: "Sømmer det seg at noen av dine tilhengere skulle gjøre noe slikt?"

Bahá'u'lláh svarte: "Hvis en av dine soldater skulle komme til å handle klanderverdig, ville du ha blitt holdt ansvarlig og straffet i hans sted?"

* Fra *Glimt fra Bahá'u'lláhs skrifter*, kap. LX, norsk utgave.

Bahá'u'lláh så på det som urettferdig å bli dømt for sine tilhengers handlinger.

Da guvernøren spurte Bahá'u'lláh om hans navn, svarte Bahá'u'lláh på en måte som lignet svært på Jesu' svar til Pontius Pilatus. Med stor kraft og verdighet sa han: "Mitt navn er Bahá'u'lláh (Guds Herlighet), og mitt land er Núr (Lys). Vær herved underrettet om det."

Bahá'u'lláh vendte seg så mot hele forsamlingen og talte slike ord av styrke og kraft, at ingen torde å svare ham. Etter denne talen, reiste han seg og gikk ut av kontoret, og ingen stoppet ham. Guvernøren sendte senere et budskap til ham, som sa at han var fri til å returnere til sitt fengselshjem og ba om unnskyldning for alt det som hadde hendt.

En av embedsmennene var så dypt berørt av Bahá'u'lláhs handlinger og ord, at han ba om å få lese noen av hans skrifter, og han ble snart en troende.

Selv om Bahá'u'lláh ble erklært uskyldig og hadde mottatt en unnskyldning, hjalp det ikke på folkets holdning til ham og hans tilhengere. De ble anklaget for å være mordere, kriminelle og troløse overfor Gud. Hvor de enn gikk i fengselsbyen, var de i fare for sitt liv. Til og med bahá'í barna ble forfulgt, slått og kastet på med stein.

Bahá'u'lláhs beger av sorg var nå fylt til randen. Og Bahá'u'lláh måtte drikke av dette beger i lang tid.

Gradvis begynte imidlertid troens skjebne å forandre seg. Etter hvert som årene gikk, begynte folk å innse at Bahá'u'lláh var helt uten skyld i kriminalitet. Langsomt lot hans læres sanne ånd seg åpenbare for dem som hadde evne til å forstå. Til og med ble noen få av de lokale innbyggerne bahá'íer.

Nå så det ut til at Gud smilte til Fangen i 'Akká og sendte en klok guvernør til å erstatte den forrige. De fleste av de andre embedsmennene som hadde vært så strenge, ble også skiftet ut. Livet ble noe lettere.

I Bahá'u'lláhs og 'Abdu'l-Bahás levetid var den eneste undervisning 'Akká, Haifa og Israel fikk om Bahá'u'lláhs åpenbaring,

for det meste det levende eksemplet av troens grunnlegger og dens tilhengere.

Under Bahá'u'lláhs fangenskap var det 'Abdu'l-Bahá, den gang en ung mann med stor visdom og personlighet, som langsomt forandret hjertene hos 'Akkás befolkning gjennom å leve bahá'í-livet. Han underviste folket, ikke med ord, men med sine gjerninger. Og han beskyttet Bahá'u'lláhs tros ry ved å vise til virkningen hans lære hadde på hans tilhengers liv.

Langsomt ble hjertene forandret av varmen og lyset fra Bahá'u'lláhs åpenbaring, selv uten direkte undervisning.

De fleste av troens fiender i 'Akká hadde nå forsvunnet, og den mest fruktbare delen av Bahá'u'lláhs forkynnergjerning begynte. Gjennom 'Abdu'l-Bahás vennskap med den nye guvernøren, ble han gradvis i stand til å sette hans hjerte i brann. Så varme ble guvernørens følelser for 'Abdu'l-Bahá, at han ikke vil tre inn i hans nærvær før han hadde tatt av seg skoene, som et tegn på respekt for ham. Han sendte til og med sønnen sin til 'Abdu'l-Bahá for studium og veiledning.

Guvernøren ba 'Abdu'l-Bahá ved mange anledninger om tillatelse til å besøke hans far. Til slutt ga Bahá'u'lláh ham tillatelse til å avlegge ham et besøk. I løpet av dette møtet spurte guvernøren Bahá'u'lláh om det var noen tjeneste – hvilken som helst tjeneste – han kunne gjøre for ham. Bahá'u'lláh svarte at han ikke kunne akseptere noen tjeneste for seg personlig, men han hadde en anmodning for andre. Han foreslo at guvernøren reparerte vannsystemet som tidligere hadde bragt friskt vann fra fjellene til byen 'Akká. Guvernøren var så hengiven overfor Bahá'u'lláh, at han satte i gang med en gang og gjennomførte forslaget. Det deilige friske vannet som ble 'Akkás stolthet, var et resultat av Bahá'u'lláhs enkle forslag.

Det var mens denne nye guvernøren var i 'Akká at noen få pilegrimer fikk lov å besøke fengselet. Selv om Bahá'u'lláh nesten aldri tillot personlige møter mer – disse ble ivaretatt av 'Abdu'l-Bahá – begynte folket i 'Akká å referere til Bahá'u'lláh som "Hans

Høyhet”. De trodde til og med at forandringene i været og vannet kom av at Bahá’u’lláh var i byen deres.

Ved en anledning ble en general fra Europa gitt foretrede for ham, men generalen ble så overveldet at han bare ble liggende på kne på jorden nær døren. Blant mange av lederne fra Syria og det nære Østen som kom for å besøke ham, var til og med ‘Azíz Páshá, som var blitt så begeistret for ‘Abdu’l-Bahá da han var i Adrianopel. ‘Azíz Páshá som nå var en guvernør, kom til ‘Akká to ganger for å utvise sin respekt for Bahá’u’lláh og fornye sitt vennskap med ‘Abdu’l-Bahá.

HANS SENERE ÅR

Historien om hvordan fengselsdørene ble åpnet for Bahá'u'lláh, er best beskrevet av 'Abdu'l-Bahás ord som de følgende:

“Bahá'u'lláh elsket landets skjønne og friske natur. En dag sa han at han ikke hadde sett grønne trær og grønt gress på ni år. 'Landet er sjelens verden, byen er legemets verden.' Da jeg gjennom andre hørte denne bemerkningen, forsto jeg at han lengtet etter å komme ut på landet, og jeg var sikker på at jeg ville ha hell med meg i hva jeg enn gjorde for å oppfylle hans ønske.

Der levde en gang i 'Akká en mann som var veldig uvennlig mot oss. Han eide et slott som het Mazra'ih, og som lå omtrent fem kilometer nord for byen, et deilig sted, omgitt av hager og med en liten rennende elv. Jeg gikk på visitt til denne páshá i hans hjem i 'Akká. Jeg sa til ham: “Páshá, De lar Deres slott stå tomt og bor i 'Akká.” Han svarte: “Jeg er en kronisk syk mann og kan ikke reise fra byen. Hvis jeg drar dit, er det ensomt og jeg er avskåret fra mine venner.” Jeg sa: “Mens De ikke bor der og stedet står tomt, la oss få leie det.”

Han ble forbløffet over forslaget, men ga snart sitt samtykke. Jeg fikk leid slottet meget billig, omtrent for fem pund årlig, betalte ham for fem år og satte opp en kontrakt. Jeg sendte arbeidere dit ut for å reparere bygningen, sette hagen i stand og fikk innredet et bad.

En dag gikk jeg til Bahá'u'lláh og sa: “Slottet Mazra'ih står

rede til deg, og en vogn til å kjøre deg dit.” Han nektet å gå, idet han sa: “Jeg er en fange.”

Senere ba jeg ham igjen, men fikk samme svar. Jeg gikk så vidt at jeg spurte ham en tredje gang, men han sa stadig: “Nei,” og jeg våget ikke å insistere videre.

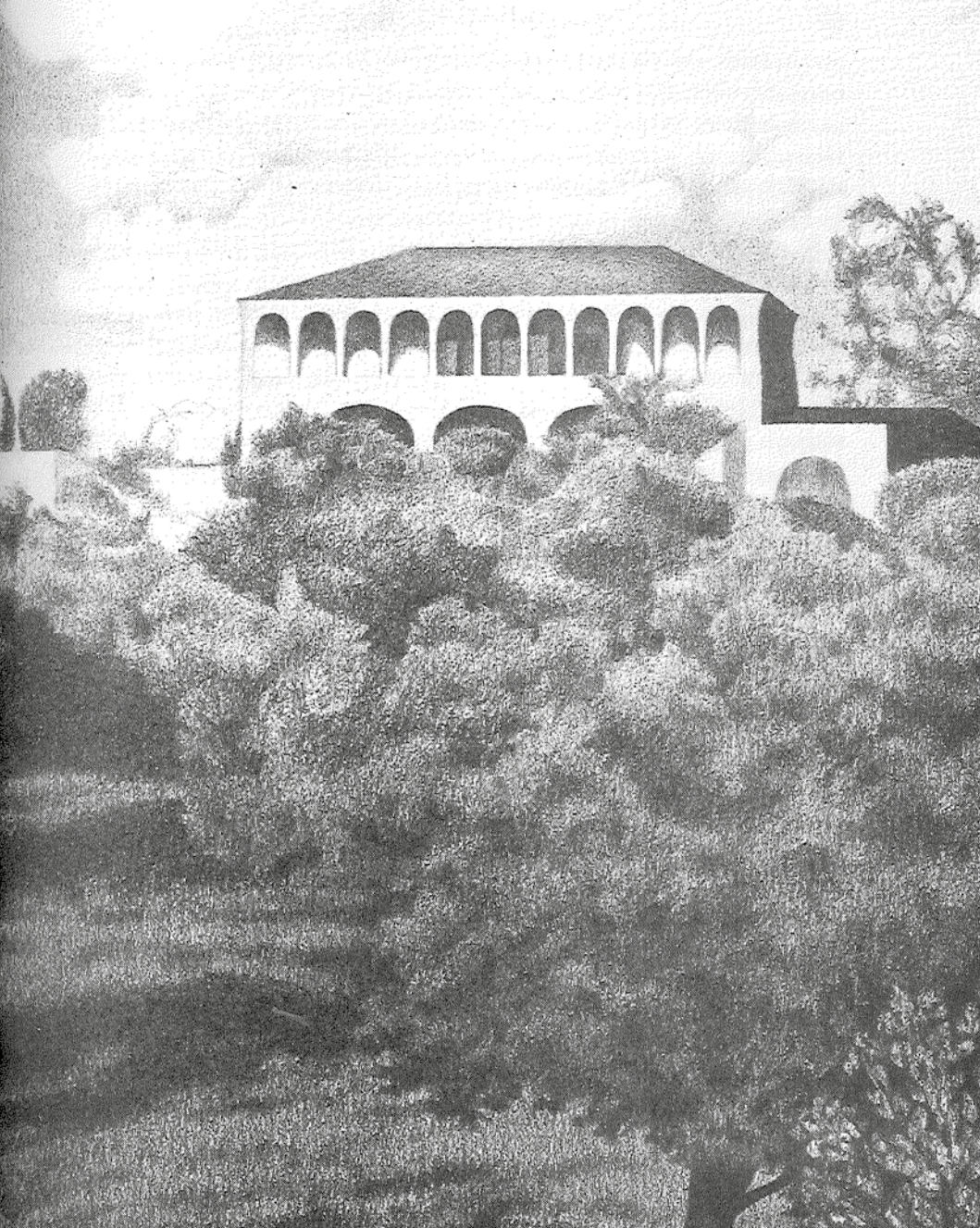
Imidlertid levde der den gang i ‘Akká en viss mann, som elsket Bahá’u’lláh og sto i yndest hos ham. Jeg ba denne mannen komme til meg og forklarte ham situasjonen. Jeg sa: “Du er modig, gå i aften til Hans Hellighet, fall på dine knær for ham, ta fatt i hans hender og slipp dem ikke før han lover å forlate byen.”

Han var araber ... Han gikk like til Bahá’u’lláh og satte seg ved hans knær. Han tok Bahá’u’lláhs hender, kysset dem og sa: “Hvorfor forlater du ikke byen?” Han svarte: “Jeg er en fange.” Araberen svarte: “Det forbyde Gud! Hvem har makt til å holde deg fanget? Du har holdt deg selv fanget. Det var ditt eget ønske å være fengslet, og nå ber jeg deg komme ut og reise til Mazra’ih. Der er det vakkert og grønt. Trærne er herlige, og appelsinene ligner ildkuler!”

Hver gang Bahá’u’lláh sa: “Jeg er fange, jeg kan ikke,” tok araberens hans hender og kysset dem. I en hel time holdt han på å bønnfalle. Til sist sa Bahá’u’lláh: “Godt,” og araberens tålmodighet og utholdenhet ble belønnet. Han kom strålende glad til meg og gav meg de gode nyhetene.

Frem til da hadde det vært en ordre om at jeg ikke måtte ha noen som helst forbindelse med Bahá’u’lláh, men til tross for den ordren, tok jeg nå vognen til Bahá’u’lláhs hus og kjørte med ham til Mazra’ih. Da vi passerte gjennom fengselsporten, så ikke vaktene engang ut til å se oss. Jeg etterlot Bahá’u’lláh der (i Mazra’ih) og vendte selv tilbake til byen.

I to år levde han på dette sjarmerende og herlige stedet. Da ble det besluttet å flytte til et annet sted, til Bahjí. Her var det brutt ut en epidemisk sykdom, og eieren flyktet i stor skrekk med hele sin familie. Vi fikk huset for en meget lav leie, og her ble høyhetens og sannhetens dører vidt åpnet.”

Selv om Bahá'u'lláh fortsatt var en fange i navnet, ble majestetens og overherredømmets dører åpnet vidt.

Bahá'u'lláh levde sine siste dager omringet av skjønnheten i Bahjí, et stort hus som først ble leid og senere kjøpt til Bahá'u'lláh. Nesten førti år av sammenhengende åpenbaring fra Gud gjennom hans manifestasjon ble avsluttet ved Bahá'u'lláhs bortgang her i 1892.

Det må forklares at Bahá'u'lláh forble en fange i 'Akká helt til sin dødsdag, for sultanens ordre ble aldri forandret. Men i stedet for å leve som en fange, ble det tillatt ham å leve som en prins fra den tid da han flyttet inn i herskapshuset i Bahjí. Guvernører og prester, generaler og lokale embedsmenn, alle slags viktige personer ba fra den tid ydmykt om den ære å få besøke Bahá'u'lláh. Men han avsto nesten alltid.

En av de få som fikk lov til å besøke Bahá'u'lláh, var en kjent britisk historiker, professor E. G. Browne ved Cambridge universitet. Han besøkte Bahá'u'lláh i 1890 og var den eneste europeer som noen gang samtalte med ham. Professor Browne skrev følgende beskrivelse av Bahá'u'lláh da han var syttitre år gammel:

“Jeg vil aldri kunne glemme ansiktet hos ham jeg så på, skjønt jeg ikke kan beskrive det. Disse gjennomtrengende øyne syntes å kunne lese selve ens sjel; makt og myndighet preget denne høye pannen, mens forholdets og ansiktets dype furer antydte en alder som syntes å bli motsagt av det kullsorte hår og skjegg, som i rik mengde bølget nesten til livet uten å kunne skjelnes fra hverandre. Det var unødig å spørre i hvis nærhet jeg stod, da jeg bøyde meg for en som er gjenstand for en hengivenhet og kjærlighet som konger kunne misunne ham og keisere forgyeves lengte etter!

En mild, verdig røst bad meg ta plass og fortsatte så: “Lovet være Gud for at du har nådd frem! ... Du er kommet for å besøke en fange og en landsforvist. ... Vi ønsker bare det gode for verden og lykke for nasjonene ... At alle folk skulle bli ett i troen og alle mennesker bli som brødre; at kjærlighetens og enhetens bånd mellom menneskene skulle bli styrket ... hva ondt er det i det? ... Dog således skal det bli; disse unyttige stridigheter, disse ødeleggende kriger skal opphøre, og ‘Den største fred’ skal komme. ... La ikke et menneske være stolt av å elske sitt land, la ham heller være stolt av å elske menneskeheten. ...”*

Slik var samtalen Professor E. G. Browne hadde med Bahá'u'lláh.

* Fra J. E. Esslemont: *Bahá'u'lláh og den nye tid*, norsk utgave.

Det var nå klart for alle at Bahá'u'lláh ikke var noen fange, men at han virkelig var kongenes Konge. To mektige konger hadde sendt ham i fengselet i 'Akká, og likevel, når han talte til dem i sine brev, snakket han til dem som om han var kongen som snakket til sine undersåtter. Som Bahá'u'lláh selv sa mange ganger: "Sannelig, sannelig, dette frykteligste fengsel er blitt forvandlet til Edens paradís". Og som 'Abdu'l-Bahá en gang sa: "Sannelig, en slik ting har ingen sett siden skapelsen av verden".

Bahá'u'lláh var fange i 'Akká i tjuefire år. Sultanen av Tyrkia hadde utstedt ordre om at ingen skulle møte ham, snakke med ham eller besøke ham. Sultanens formål var å gjøre Bahá'u'lláh og hans følgesvenner hatet av alle rundt seg. Gud hadde imidlertid andre planer for sin budbringer og hans trofaste. Som vi har sett i denne historien om Bahá'u'lláhs liv, var Gud i stand til å gi Bahá'u'lláh makt til å spre sin tro til hele verden på tross av at han var i Det største fengsel. Bahá'u'lláhs fiender trodde at hans Sak ville forsvinne når han ble fengslet. Men Guds Ånd kan ikke sperres inne mellom fire vegger, samme hvor tykke veggene er. Det at han var en fange, gjorde bare at nyheten om hans storhet ble spredt lengre og fortere.

"Fra dette fengsel," sa 'Abdu'l-Bahá, "ble hans lys kastet utover; hans berømmelse erobret verden og kunngjøringen av hans herlighet nådde Østen og Vesten". "Først hadde hans lys vært en stjerne; nå ble det en mektig sol." Det faktum at Bahá'u'lláhs lære kunne spre seg utenfor fengselet og vandre rundt hele verden, beviser Guds ubegrensede makt.

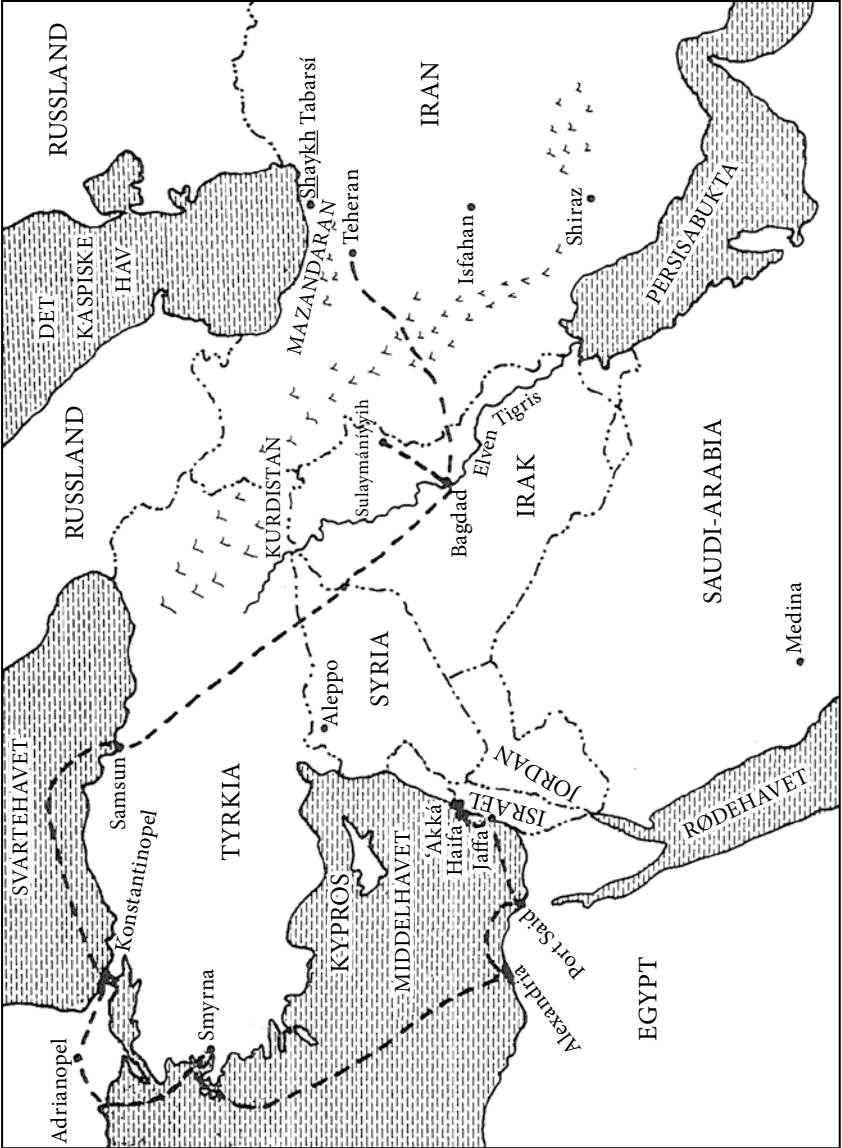
For at menneskene skulle få kunnskap om Guds plan for denne verden, utpekte Gud Bahá'u'lláh til å tale og skrive. Og han beskyttet Bahá'u'lláh mot hans fiender, til og med ved å sende ham i fengsel. På tross av alle lidelsene adlød han Gud og skrev. Hadde ikke Himmelen Jomfru vist seg for ham i Síyáh-Chál og sagt: "Sannelig, vi vil bistå deg til å seire ved deg selv og din penn"? Så Bahá'u'lláh skrev over hundre bøker med hellige skrifter, tilstrekkelig til å forklare alle ting for menneskene i tusen år.

Hvis vi begynner med Bahá'u'lláhs ankomst til fengselet i 'Akká, så var det 'Abdu'l-Bahá som den gang ble kalt til å beskytte Bahá'u'lláh både mot hans venner og hans fiender. Det var 'Abdu'l-Bahá som samtalte med Bahá'u'lláhs venner, forklarte læren hans, beskyttet ham mot fiendene, tok seg av familiens daglige behov, oppmuntret Bahá'u'lláhs følgesvenner til å forbedre personligheten og til å dra til andre land for å undervise. Han sendte bahá'í-undervisere gjennom hele Østen for å spre budskapet. Han svarte på brevene som kom til Bahá'u'lláh. Han gjorde alt det Bahá'u'lláh ikke hadde tid til, idet han adlød Guds ordre – skriv!

Mens Bahá'u'lláh var i Konstantinopel og Adrianopel, hadde Bahá'u'lláh begynt å skrive sine brev til verdens konger og herskere. Da han kom til 'Akká, skrev han: "Ved ankomsten til dette fengsel hadde vi som formål å formidle til kongene budskapet fra deres Herre, den mektige, den allpriste. Selv om vi har formidlet til dem i flere tavler, det som vi er pålagt, gjør vi det enda en gang, som et tegn på Guds nåde.

Og så grep Bahá'u'lláh pennen og skrev igjen til verdens ledere – blant dem dronning Victoria; Napoleon III av Frankrike; tsar Nikolaj II av Russland; Wilhelm I, konge av Preussen; Franz Joseph, Østerrikes keiser og arving til det hellige Romerriket; 'Alí Páshá, den tyrkiske sultans førsteminister; pave Pius IX; til Amerikas ledere og til presidentene i de amerikanske republikker; til lederne av de kristne kirker; til de muslimske prestene og skriftlærde; til det jødiske folk; til de kristne og til yppersteprestene i zoroastrismen. Han skrev spesielle budskap til tilhengerne av Báb, til verdens vise menn, til verdens prester, til de høyt utdannede, til mystikerne og til og med til handelsmennene. Bahá'u'lláh holdt ikke budskapet sitt tilbake for noen.

Det var i 1873 Bahá'u'lláh åpenbarte sin Helligste bok, *Kitáb-i-Aqdas*, mens han bodde i 'Abbúds hus. Dette er boken med hans lover som ikke må forandres på minst ett tusen år. Disse lovene er en viktig del av Guds Pakt med mennesket.

Kart over Bahá'u'lláhs reiser

Samme år, på årsdagen for Bábs fødselsdag, åpenbarte Bahá'u'lláh en tavle som er kalt "The Tablet of Vision" (Visjonens Tavle) hvor han kunngjør at Himmelenes Jomfru, kledd i skinrende hvitt, kom til ham og fortalte at han skulle skynde seg til den neste verden. Bahá'u'lláh fortsatte imidlertid å leve og virke i enda nitten år.

Ni måneder før sin bortgang fortalte Bahá'u'lláh til 'Abdu'l-Bahá at han nå ønsket å forlate denne verden. Fra da av viste det seg klart at enden på hans jordiske liv nærmet seg raskt. Den 8.mai 1892 ble Bahá'u'lláh syk med litt feber. Han fortsatte å innvilge samtaler med noen få venner og pilegrimer, men snart ble det klart at han ikke følte seg frisk. Han tilkalte 'Abdu'l-Bahá og overlot sin Vilje og Testamente, Paktens bok, i hans varetekt. Feberen bare steg og steg, og hans generelle tilstand ble verre, og til slutt vandret hans ånd til den neste verden kl. 03.00 den 29. mai 1892.

Bahá'u'lláh hadde levd i syttifem år, i førti av disse årene hadde han enten vært fengslet eller levd i eksil. Ansvaret som profet bar han i tjue år, og han hadde lidd enhver form for smerte og vanskelighet for å frigjøre menneskene fra deres ulykkelige liv. I løpet av alle disse årene la han grunnlaget for et nytt liv som skulle bli så vakkert at alle de hellige bøkene hadde kalt det "Guds kongerike på jorden".

HANS BORTGANG

løpet av Bahá'u'lláhs liv, var det blitt klart for alle rundt ham at 'Abdu'l-Bahá var den fullkomne til å ta over troens lederskap etter Bahá'u'lláhs bortgang. 'Abdu'l-Bahá hadde vist sine egenskaper gjennom alle de førti årene han hadde delt med Bahá'u'lláh inn og ut av fengsel. Spesielt hadde han vist sine evner til å undervise og beskytte troen etter at de kom til fengselet i 'Akká.

I de senere årene hadde Bahá'u'lláh alltid referert til 'Abdu'l-Bahá som "Mesteren", og ville ikke la noen av de andre familie-medlemmene bli tiltalt på den måten. Så langt tilbake som i Adrianopel hadde Bahá'u'lláh skrevet spesielle tavler hvor han priste 'Abdu'l-Bahás egenskaper. Endelig hadde han både i sin Vilje og Testamente og i lovboken, *Kitáb-i-Aqdas*, gjort det fullstendig klart at 'Abdu'l-Bahá, "Den største Gren", var hans valg blant sønnene til å bære troen videre.

Bahá'u'lláh kalte 'Abdu'l-Bahá "Paktens Midtpunkt" og den eneste autoriserte fortolkeren av hans lære. Han insisterte på at hele hans familie og bahá'í-samfunnet, alle skulle vende seg til 'Abdu'l-Bahá for ledelse. Hans andre sønn, Muhammad 'Alí, "Den større Gren", ble nevnt i rang etter 'Abdu'l-Bahá.

Seks dager før han gikk bort, kalte Bahá'u'lláh pilegrimene og hele familien til seg i soverommet sitt. Mens han lente seg til en av sine sønner, sa han til dem: "Jeg er vel tilfreds med dere

alle. Må Gud hjelpe dere til å forbli forenet. Må han hjelpe dere til å forherlige tilværelsens Herres Sak.” Til kvinnene som gråt ved sengekanten, sa han at han hadde skrevet et dokument, Paktens Bok, hvor han hadde overlatt dem i Den største Grens, ‘Abdu’l-Bahás varetekt.

Nyheten om hans bortgang ble øyeblikkelig sendt til Sultan ‘Abdu’l-Hamíd i et telegram som begynte med ordene: “Bahás sol er gått ned.” Telegrammet ga også sultanen opplysning om at familien ønsket å gravlegge Bahá’u’lláhs legeme nær huset der han hadde bodd. Sultanen telegraferte øyeblikkelig tilbake sin tilatelse til at de kunne gjøre det.

På eiendommen der Bahá’u’lláh bodde, var der ett stort hus, ‘herskapshuset’, og tre andre mindre hus som lå vest for det store, men svært nær. Bahá’u’lláh ble gravlagt i det tredje lille huset kort etter solnedgang samme dag som han døde. Dette huset er nå et hellig sted, et gravmæle for bahá’í-verdenen.

I løpet av dagen for Bahá’u’lláhs bortgang, kom et stort antall mennesker fra ‘Akká og nabolandsbyer til herskapshuset for å uttrykke sin sorg. Man kunne til og med se mennesker ute på markene rundt herskapshuset, at de gråt, mens de slo seg i hodet og skrek ut sin sorg.

Folk fra alle kanter, rike og fattige, kom i en hel uke for å besøke Bahá’u’lláhs familie. Svært fremstående representanter for alle religioner, diktere og embedsmenn kom og etterlot seg vakre brev og dikt som talte om storheten i det liv Bahá’u’lláh hadde levd. Mange av disse brevene og diktene priste også ‘Abdu’l-Bahá nesten like mye som hans far. Alle disse brevene og diktene ble gitt til ‘Abdu’l-Bahá.

Mens alle disse besøkende kom for å uttrykke sin sorg til familien, trøstet hans familie hver av dem og serverte dem mat. Tusener kom og gikk i løpet av denne sorgtunge uken.

Der skjedde også noe annet trist den samme uken. Nabil som skrev ned den tidlige bahá’í-historien kalt “*The Dawn-Breakers*”, var overveldet av sorg. Han hadde hatt en privat samtale med

Bahá'u'lláh like før Bahá'u'lláh døde. 'Abdu'l-Bahá ba Nabíl om å velge ut bønner som skulle brukes av alle i fremtiden når de besøkte Bahá'u'lláhs gravmæle. Etter at Nabíl hadde valgt ut de passende avsnitt fra skriftene, følte han at han ikke kunne leve lenger. Han gikk ned til sjøen og kastet seg uti den. På noen få minutter var han druknet. Som for så mange andre, var der ingenting som kunne stille hans sorg nå da Bahá'u'lláh hadde forlatt dem.

Men Bahá'u'lláh sa i noen av sine skrifter at verden ikke skulle være sorgfull når han forlot dem. Han sa at der var en grunn for at han kom til denne verden, og der var også en årsak til hvorfor han måtte forlate den. Han hadde fullført sitt virke, og nå var det tid for hans tilhengere til å gjøre sitt.

KILDER

Følgende bøker er brukt som kilder under arbeidet med denne historien om Bahá'ulláh:

1. 'Abdu'l-Bahá, *The Promulgation of Universal Peace* (Wilmette 1982)
2. Hasan Balyuzi, *Bahá'u'lláh, The King of Glory* (Oxford 1980)
3. Lady Blomfield, *The Chosen Highway* (Wilmette 1967)
4. Shoghi Effendi, *God Passes By* (Wilmette 1944)
5. Shoghi Effendi, *The Promised Day Is Come*, (Wilmette 1961)
6. J. E. Esslemont, *Bahá'u'lláh og den nye tid*, (London 1974, Wilmette 1970, Oslo 1981)
7. John Ferraby, *All Things Made New*, (London 1975)
8. Nabil, *The Dawn-Breakers*, (Wilmette 1932)
9. National Spiritual Assembly of The Bahá'ís of the United States and Canada, *The Bahá'í World VIII*, (Wilmette 1942)
10. Adib Taherzadeh, *The Revelation of Bahá'u'lláh bind I, II og III*, (Oxford 1976, 1977 og 1983)
11. *Star of the West VIII*, (Oxford 1978)

